

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Hana Záhorská

**Problematické aspekty řízení ve věcech služebního poměru podle
zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků
bezpečnostních sborů**

Diplomová práce

Olomouc 2024

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Problematické aspekty řízení ve věcech služebního poměru podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů* vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce, včetně poznámek pod čarou má 92 374 znaků včetně mezer.“

V Olomouci 21. 3. 2024

Hana Záhorská

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce doc. JUDr. Kateřině Frumarové, Ph.D., za řadu cenných rad a poznatků, za její ochotu a veškerý čas, který mi při psaní této práce věnovala.

Obsah

Seznam použitých zkratk:	6
Úvod	7
1. Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů	9
1.1. Vznik a skončení služebního poměru	9
1.2. Služební funkcionář	11
1.3. Uplatnění jiných právních předpisů na řízení ve věcech služebního poměru	12
1.3.1. Použití správního řádu	12
1.3.2. Uplatnění zákoníku práce	14
1.3.3. Použití dalších zákonů	15
2. Řízení ve věcech služebního poměru	16
2.1. Zahájení řízení	16
2.1.1. Podání	16
2.1.2. Předmět řízení a věci z řízení vyloučené	17
2.2. Subjekty řízení ve věcech služebního poměru	18
2.2.1. Účastníci řízení	18
2.2.2. Zastoupení, práva a povinnosti účastníka řízení	20
2.3. Průběh řízení	21
2.3.1. Podklady pro rozhodnutí	21
2.3.2. Zastavení řízení	23
2.4. Rozhodnutí	24
2.4.1. Doručování	26
2.4.2. Náklady řízení	27
2.5. Opravné prostředky	28
3. Zvláštní druhy řízení	30
3.1. Řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP	30
3.1.1. Vyloučení účastnických práv v řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP	31
3.1.2. Lhůta pro podání odvolání proti rozhodnutí o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP	33
3.2. Řízení o kázeňském přestupku	33
3.3. Řízení o jednání, které má znaky přestupku	35
3.4. Společná pravidla pro řízení o kázeňském přestupku a o jednání, které má znaky přestupku	38
Závěr	40
Seznam použitých zdrojů	42
Shrnutí	45

Abstract.....	46
Klíčová slova	47
Key words.....	48

Seznam použitých zkratek:

Listina základních práv a svobod – Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Soudní řád správní – Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Správní řád – Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Trestní řád – Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o odpovědnosti za přestupky – Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o přestupcích – Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákoník práce – Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

ZSP – Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů je upraven v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Tento zákon obsahuje svou vlastní procesní úpravu, a to v části dvanácté (§ 169 - § 196). I přesto, že je ZSP platný od roku 2003 a byl mnohokrát novelizován, stále obsahuje řadu mezer a nedostatků. Z tohoto důvodu si autor diplomové práce zvolil téma problematické aspekty řízení ve věcech služebního poměru podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Jedná se o téma, jenž není v odborné literatuře plně probádáno, a tudíž poskytuje autorovi diplomové práce široký prostor pro vlastní právní analýzu. Přesto cílem diplomové práce není do detailu analyzovat řízení ve věcech služebního poměru, neboť to ani s ohledem na rozsah práce není možné, ale práce se zaměří především na ta ustanovení, která v praxi způsobují problémy. Autor tedy v práci poukáže na jednotlivé právní problémy a rozpory v rámci řízení ve věcech služebního poměru a následně se pokusí nabídnout jejich možné řešení.

Diplomová práce bude rozdělena na tři základní kapitoly. První kapitola bude obecně zaměřena na služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů. V rámci této kapitoly se bude autor diplomové práce věnovat vzniku a skončení služebního poměru, služebnímu funkcionáři a také možnosti uplatnění jiných právních předpisů na řízení ve věcech služebního poměru, zejména pak problematice použití správního řádu. V druhé kapitole se bude autor diplomové práce zabývat řízením ve věcech služebního poměru. V jednotlivých podkapitolách bude provedena analýza konkrétních nedostatků právní úpravy řízení ve věcech služebního poměru. Autor diplomové práce například rozebere problematiku navrhovatele jako účastníka řízení. Poslední kapitola poté bude věnována zvláštním druhům řízení, které jsou součástí právní úpravy řízení ve věcech služebního poměru. Mezi zvláštní druhy řízení autor zařadil řízení, jenž vykazují určitá specifika oproti standardnímu řízení ve věcech služebního poměru. Konkrétně se jedná o řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d), řízení o kázeňském přestupku a řízení o jednání, které má znaky přestupku. Část této kapitoly bude také věnována použitelnosti důkazů, jenž byly získány v jiných řízeních, na řízení o propuštění ze služebního poměru.

Diplomová práce se celkově zaměří na zodpovězení výzkumné otázky, která zní:
„Je právní úprava řízení ve věcech služebního poměru obsažená v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, úpravou komplexní a dostatečnou?“

Z hlediska metodologie bude v diplomové práci převažovat metoda analytická. Autor diplomové práce se pokusí analyzovat současnou právní úpravu a také následnou aplikační

praxi soudů. Dále bude využita metoda deskriptivní a komparativní a v některých částech diplomové práce bude také využit jazykový a teleologický výklad. Autor bude v diplomové práci vycházet zejména ze soudní judikatury, z komentářové a jiné odborné literatury a také z odborných článků.

Diplomová práce vychází z právního stavu ke dni 20. 3. 2024.

1. Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů

Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů považujeme dle současné soudní judikatury za institut veřejného práva¹ a je na něj nahlíženo jako na zvláštní státně-zaměstnanecký poměr, jenž vzniká rozhodnutím služebního funkcionáře.² ZSP na rozdíl od pracovněprávních vztahů ukládá příslušníkovi přísnější povinnosti a zároveň rozšiřuje jeho rozsah odpovědnosti. Nicméně tyto povinnosti a zvláštní odpovědnost je vyvažována zvláštními právy, jenž mají sloužit k motivaci příslušníka a k celkovému zkvalitnění jím vykonávané práce.³ Mezi tyto práva můžeme například zařadit právo na výsluhový příspěvek⁴, jenž vzniká bývalému příslušníkovi, v případě, že vykonával svou službu nejméně po dobu 15 let a jeho služební poměr neskončil pro některý z propouštěcích důvodů vyjmenovaných v § 157 ZSP.⁵ Stěžejním předpisem upravujícím služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů je zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který se podle § 1 odst. 1 vztahuje na příslušníky Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky a Vězeňské služby České republiky. Dále se také vztahuje na příslušníky Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace.⁶

1.1. Vznik a skončení služebního poměru

Jak již bylo výše uvedeno, služební poměr je zvláštním státně-zaměstnaneckým poměrem, jenž se odlišuje od pracovněprávních vztahů rovněž způsobem svého vzniku. Služební poměr příslušníka bezpečnostního sboru nevzniká dvoustranným právním jednáním, nýbrž rozhodnutím příslušného služebního funkcionáře. Podmínkou pro přijetí do služebního poměru je podání písemné žádosti. Není však možné přijmout každého, kdo si o to požádá, ale je nutné splnit i další podmínky, jež jsou stanoveny v § 13 odst. 1 ZSP. Všechny tyto podmínky musí být splněny kumulativně a je zapotřebí je splňovat po celkovou dobu trvání služebního poměru.⁷ K ověření, zda uchazeč splňuje všechny stanovené předpoklady pro přijetí do služebního poměru dochází v rámci přijímacího řízení, které je zahájeno dnem doručení

¹ K tomuto např. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2005, sp. zn. Konf 61/2005

² DOSTÁL, Filip. Stručný úvod do problematiky služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů. *Práce a mzda*, 2011, roč. 59, č. 6, s. 34.

³ KADLUBIEC, Vojtěch. Služební poměr – veřejnoprávní nebo soukromoprávní vztah? *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2015, roč. 23, č. 6, s. 408.

⁴ § 157 a násl. ZSP

⁵ TOMEK, Petr. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou po novele k 1. 10. 2023*. 4. aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2023, s. 546-547.

⁶ KADLUBIEC: *Služební poměr – veřejnoprávní...*, s. 408.

⁷ TOMEK, Petr, NOVÝ, Karel. *Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 55.

písemné žádosti občana. Dle § 16 odst. 6 ZSP musí být o výsledku daného přijímacího řízení občan písemně vyrozuměn, avšak důvody, pro které nebyl přijat se neoznamují. Pokud je občan do služebního poměru přijat, dochází k vydání rozhodnutí služebního funkcionáře o přijetí, v němž je mimo jiné stanoveno, kterým dnem služební poměr vzniká.⁸ V rozhodnutí je dále také uveden den nástupu k výkonu služby, který se může lišit oproti dnu vzniku služebního poměru. V tento den skládá podle § 17 odst. 3 ZSP příslušník služební slib, jímž příslušník vyjadřuje přihlášení se k hodnotovému systému, který je požadován pro výkon služby. Příslušník musí být následně ustanoven na služební místo. V případě, že příslušník nikdy nebyl ve služebním poměru je mu zákonem stanovena služební hodnota referent nebo vrchní referent. Pokud však není možné služební místo, pro které je stanoven zvláštní požadavek oboru nebo zaměření vzdělání, obsadit, lze na uvolněné místo ustanovit osobu, jenž doposud nebyla ve služebním poměru. Musí se však jednat o takové služební místo, pro které je stanovena hodnota vyšší než vrchní referent. Takovému obsazování míst říkáme tzv. „boční vstupy“. Boční vstup nicméně nemá být služebními funkcionáři využíván k obsazování služebních míst s obvyklým oborem případně zaměřením vzdělání, o které nejví příslušníci zájem. Nýbrž musí jít o obor případně zaměření vzdělání, který je v bezpečnostním sboru výjimečný. Jedná se například o absolventy lékařské fakulty. V praxi také dochází k případům, kdy má bývalý příslušník zájem se znovu vrátit do služebního poměru. Proto je dle § 18 odst. 3 ZSP možné příslušníka do služebního poměru znovu přijmout. Současně pokud byl bývalý příslušník ve služebním poměru na dobu neurčitou je možné ho ustanovit na služební místo, pro které je určena služební hodnota, kterou již získal v rámci svého předešlého služebního poměru.⁹

Jednou vzniklý služební poměr musí také někdy skončit. Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů může skončit hned z několika důvodů. Jedním z nich je zrušení služebního poměru ve zkušební době. Služební poměr ve zkušební době může zrušit jak příslušník bezpečnostního sboru, tak služební funkcionář. V případě, že se služební funkcionář rozhodne, že zruší služební poměr ve zkušební poměr, doručí příslušníkovi rozhodnutí o jeho propuštění. Služební poměr poté končí příslušníkovi po uplynutí 5 kalendářních dnů od okamžiku doručení tohoto rozhodnutí. Pokud je zrušení služebního poměru ve zkušební době iniciováno ze strany příslušníka, dojde k ukončení jeho služebního poměru po 5 kalendářních dnech od písemného oznámení bezpečnostnímu sboru. Dalším důvodem pro skončení služebního je dle ZSP uplynutí doby určité. Služební poměr končí tímto způsobem jen v případě, že příslušník nesplní požadavky kladené § 11 odst. 1 ZSP. Takovými požadavky jsou

⁸ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2009, s. 165-166.

⁹ TOMEK, Petr. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 95-97, 99-101, 131-132.

úspěšné splnění služební zkoušky a dosažení minimálně dobrých výsledků v rámci výkonu služby dle závěru služebního hodnocení.¹⁰ Ke skončení služebního poměru může dojít rovněž v důsledku právních skutečností, které není možné ovlivnit lidskou vůlí. Jedná se o smrt příslušníka, prohlášení příslušníka za mrtvého a dosažení věku 65 let. Posledním a nejčastějším způsobem skončení služebního poměru je propuštění. K propuštění příslušníka dochází jednostranným právním úkonem služebního funkcionáře, a to v případě, že je naplněn nějaký z výpovědních důvodů uvedených v § 42 ZSP.¹¹

1.2. Služební funkcionář

Služební funkcionář má v řízení ve věcech služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů důležitou roli. ZSP mu totiž svěřuje pravomoc v řízení jednat a rozhodovat. Základní pravomoc jednat a rozhodovat má ředitel bezpečnostního sboru, jenž může svou pravomoc dále delegovat na vedoucího organizační části bezpečnostního sboru.¹² ZSP nestanoví co se rozumí pod pojmem organizační část bezpečnostního sboru, lze však mít za to, že se jedná o takovou organizační část, jenž je stanovena zvláštními předpisy a dále ta, která je vyhrazena v interním aktu řízení.¹³ V praxi mnohdy dochází k tomu, že pravomoc jednat a rozhodovat je přenesena prostřednictvím interního aktu řízení na funkcionáře, jenž však nemají bezprostředně nadřazené postavení vůči příslušníkům, o jejichž právech a povinnostech se jedná. To však odporuje smyslu ustanovení § 2 odst. 1 a § 1 odst. 4 písm. c) ZSP a takovéto osoby nelze považovat za vedoucí organizační části bezpečnostního sboru.¹⁴

V případě, že se věc týká služebního poměru ředitele bezpečnostního sboru je oprávněn jednat a rozhodnout ministr, a to konkrétně ten, kterému je ředitel daného bezpečnostního sboru odpovědný. Například ministr vnitra jedná a rozhoduje ve věcech policejního prezidenta, generálního ředitele hasičského záchranného sboru České republiky a ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace. Jinak je tomuto, pokud se jedná o ředitele Bezpečnostní informační služby, kdy oprávněnou osobou k jednání a rozhodnutí o služebním poměru je vládou určený člen vlády, jestliže nestanoví zvláštní předpis jinak.¹⁵ V situaci, kdy je jednáno a rozhodováno o služebním poměru ředitele Generální inspekce bezpečnostních sborů je služebním funkcionářem předseda vlády.¹⁶ Jestliže je příslušník zařazen ve škole nebo školském

¹⁰ VODIČKA, Stanislav. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 85-86.

¹¹ TOMEK, Petr. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 190, 194-195.

¹² TOMEK: *Slovník služebního poměru...*, s. 196.

¹³ VODIČKA, Stanislav. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 6.

¹⁴ TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 35.

¹⁵ Tamtéž, s. 38.

¹⁶ VODIČKA, Stanislav. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 6.

zařízení, které není organizační částí bezpečnostního sboru, jedná a rozhoduje osoba nadřízená řediteli bezpečnostního sboru, pokud svou pravomoc nedeleguje prostřednictvím služebního předpisu na ředitele škol či školských zařízení. K jednání a rozhodování ve věcech služebního poměru příslušníků zařazených v Policejní akademii České republiky je oprávněnou osobou ministr vnitra. Stejně tomu tak je v případě příslušníků Policie České republiky, jež jsou povoláni k plnění úkolů v Ministerstvu vnitra. Ministr vnitra může své oprávnění přenést na rektora Policejní akademie nebo na vedoucího organizační části ministerstva.¹⁷

Na žádost ředitele bezpečnostního sboru mohou ministr vnitra, ministr financí a ministr spravedlnosti svou pravomoc rozhodovat delegovat na ředitele organizační složky státu, která je založena za účelem plnění úkolů ministerstva, a to v případě že se jedná o služební poměr příslušníků zařazených v záloze činné a vyslaných k výkonu služby v rámci této organizační složky státu. Pokud je rozhodováno o výsluhovém příspěvku příslušníka je možné, aby výše uvedení ministři pověřili rozhodováním vedoucího organizační části daného ministerstva.¹⁸

1.3. Uplatnění jiných právních předpisů na řízení ve věcech služebního poměru

Předtím než byl ZSP přijat, byla služebněprávní úprava ve velké míře roztržena mezi několik právních předpisů. A tudíž bylo smyslem a účelem přijetí ZSP právní úpravu služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů sjednotit a komplexně upravit.¹⁹ Ačkoli má být ZSP právě zákonem komplexním je v něm možné nalézt nespočet mezer a jiných nedokonalostí. V ZSP například zcela chybí úprava předvolání a předvedení, přerušování řízení či úprava koncentrace řízení. A v důsledku tohoto je nutné dovodit subsidiární použití jiných právních předpisů.²⁰ V následující pasáži se autor diplomové práce zaměří pouze na ty právní předpisy, které považuje pro řízení ve věcech služebního poměru za klíčové.

1.3.1. Použití správního řádu

Zda je možné v řízení ve věcech služebního poměru použít úpravu obsaženou ve správním řádu není přímo ZSP stanoveno. Ovšem § 1 odst. 2 správního řádu říká, že správní řád a jeho jednotlivá ustanovení se uplatní v případě, že zvláštní zákon nestanoví jinak. A z tohoto důvodu se judikatura přiklání k názoru, že správní řád lze podpůrně využít na řízení ve

¹⁷ TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 40.

¹⁸ VODIČKA, Stanislav. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 6.

¹⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, obecná část, s. 96-97.

²⁰ CHROBÁK, Jiří. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 356.

věcech služebního poměru.²¹ Nicméně řešení této problematiky není takto jednoduché a je potřeba si tento vzájemný vztah dvou právních předpisů více rozebrat.

Z jednotlivých ustanovení ZSP přímo nevyplývá, na jaké konkrétní právní instituty se správní řád použije a na které nikterak. Toto uvážení je pak ponecháno služebnímu funkcionáři. Jeho úlohou je v řízení ve věcech služebního poměru určit, zda je procesní institut či procesní postup v ZSP upraven komplexně či nikoliv, a následně podle tohoto zvolit další postup. Pakliže je upraven komplexně nebo správní řád a ZSP upravují věc shodně, je na daný institut nebo postup aplikován ZSP a ze správního řádu se použijí pouze základní zásady činnosti správních orgánů (§ 2–8 správního řádu). Jejich použití předpokládá § 177 odst. 1 správního řádu, podle kterého se: „základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až 8 se použijí při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje.“ Kupříkladu lze uvést antidiskriminační ustanovení § 180 odst. 3 ZSP, které komplexně upravuje presumpci pravdivosti tvrzení účastníka řízení o tom, že byl diskriminován. Komplexní, avšak né zcela dokonalou úpravu obsahuje i § 169 ZSP, jenž stanovuje, kdo je účastníkem řízení. Příkladem, kdy správní řád a ZSP upravuje určitý institut nebo procesní postup téměř shodně je úprava podání dle § 175 ZSP a § 37 správního řádu. Lze tedy shrnout, že ve všech výše uvedených případech bude použit ZSP a správní řád se využije pouze v mezích základních zásad. Problém ale mohou způsobit také situace, kdy určitý institut či procesní postup v ZSP zcela chybí, ale lze ho nalézt ve správním řádu.²² Jako příklad je možné uvést úpravu zastoupení. Možnost účastníka zvolit si svého zmocněnce je v ZSP upravena v § 172 a § 173. V těchto ustanovení ale chybí zásada, která je stanovena v § 33 odst. 1 správního řádu, jenž říká, že účastník může být v téže věci zastoupen jen jedním zmocněncem. Smyslem této zásady je odmítnout možnost více zástupců, a to zejména z obavy, že by si jednotlivé úkony zástupců mohly mezi sebou odporovat. S ohledem na to, že se jedná o významnou zásadu a její nepoužití není ZSP vyloučeno, je potřeba připustit aplikaci této zásady obsažené ve správním řádu i na řízení ve věcech služebního poměru.²³

Největší a také nejčastější problém způsobují situace, kdy je určitý institut nebo procesní postup, jenž má být specifický pro služební poměr, je upraven v ZSP jen částečně. Například ZSP obsahuje vlastní úpravu mimořádného opravného prostředku, jímž je obnova řízení. Přesto v § 192 ZSP připouští možnost obnovy řízení pouze na žádost účastníka řízení, nikoliv z moci

²¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2017, sp. zn. 7 As 281/2016

²² TOMĚK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 16, 570-571, 655.

²³ CHROBÁK, Jiří. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 363.

úřední, tak jako je tomu v § 100 odst. 3 a 4 správního řádu. Vzniká zde tedy otázka, zda takováto úprava byla zákonodárcem předem zamýšlená nebo zda se jedná o mezeru v právu.²⁴ Odpověď na tuto otázku můžeme najít v judikatuře, která konstatuje, že není možné v tomto případě kombinovat správní řád a úpravu nacházející se v ZSP.²⁵ Tomuto závěru svědčí také fakt, že zákon č. 71/1967 SB., o správním řízení (správní řád), jímž je velká část ZSP inspirovaná, zahrnoval možnost obnovy řízení jak na žádost účastníka, tak z moci úřední. Tudíž lze mít za to, že skutečně záměrem zákonodávce bylo odlišit právní úpravu institut obnovy řízení obsaženou v ZSP vůči právní úpravě ve správním řádě.²⁶

Lze tedy mít za to, že snaha zákonodávce upravit ZSP jako komplexní právní předpis nicméně způsobuje v praxi řadu problémů, a to právě v případech, kdy je komplikované rozhodnout, zda méně obsáhlá úprava určitého institut či procesního postupu v ZSP představuje úmyslnou komplexní úpravu zákonodávce a tedy vyloučení aplikace správního řádu nebo zda je nutné na tento institut nebo procesní postup nahlížet jako na právní předpis nekomplexní, a tedy v případech neupravených ZSP použít správní řád.²⁷ Na výše uvedeném bylo možné pozorovat, že služební funkcionář při posuzování, zda je možné v konkrétním případě využít správní řád a případně v jakém rozsahu, musí postupovat s velkou opatrností. Často služební funkcionář odpoví na otázku, zda je možné použít správní řád, nalezne v ustálené judikatuře.²⁸ Avšak tento způsob se dle autora diplomové práce nejeví jako vhodný a má za to, že tímto postupem pouze dochází k celkovému zpomalení procesu rozhodování. Tento postup vytváří na služební funkcionáře neustálý nátlak a nutnost trvale sledovat vývoj soudní judikatury. A to i přesto, že záměrem zákonodávce bylo vytvořit komplexní právní předpis, a tedy docílit snadnějšího řízení, ve kterém nebude služební funkcionář potřebovat zvláštní obdobnost. Nicméně k tomuto nedošlo.²⁹

1.3.2. Uplatnění zákoníku práce

V současné době je téměř vyloučeno použití zákoníku práce na služební poměr příslušníka bezpečnostního sboru, a to především kvůli vzájemným rozdílům.³⁰ Služebněprávní vztahy se zejména odlišují od pracovněprávních svým veřejnoprávním charakterem. Na veřejnoprávní povahu můžeme usuzovat již ze samotného vzniku služebního poměru, který nespočívá na smluvním principu, tak jako v pracovním právu, ale zakládá se na rozhodnutí

²⁴ TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 16, 570-571, 802.

²⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 1 As 425/2017

²⁶ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 802-803.

²⁷ CHROBÁK, Jiří. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 356.

²⁸ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 571.

²⁹ CHROBÁK, Jiří. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 356.

³⁰ TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 24.

služebního funkcionáře. Pro služebněprávní vztahy je typické nadřazené postavení zaměstnavatele vůči podřízeným zaměstnancům.³¹ Další rozdíl mezi úpravami nastává při porušení povinností. V případě, že se porušení dopustí zaměstnanec v rámci pracovněprávních vztahů bude odpovědný dle soukromého práva. Pokud se však jedná o příslušníka, tak ten bude odpovídat kázeňsky. I přes výše uvedené se zákoník práce například použije v případě zjišťování průměrného služebního příjmu.³²

1.3.3. Použití dalších zákonů

Další právní předpis, který lze v řízení ve věcech služebního poměru použít, je zákon o odpovědnosti za přestupky. Tento zákon se uplatní zejména v řízení o jednání, které má znaky přestupku. Dalším právním předpisem, jehož použití přichází do úvahy je soudní řád správní. Soudní řád správní se aplikuje zejména v případě, kdy dochází k přezkumu rozhodnutí, jenž bylo vydáno v rámci řízení ve věcech služebního poměru. Ze soudního řádu správního se tedy využije především úprava jednotlivých žalob. Kromě výše uvedených zákonů mohou příslušníci také uplatnit některé nároky na dávky nemocenského pojištění podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.³³

³¹ ŠTANGOVÁ, Věra. In: PICHRT, Jan a kol. *Pracovní právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 561-562.

³² TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 11, 24.

³³ Tamtéž, s. 23-24.

2. Řízení ve věcech služebního poměru

ZSP obsahuje vlastní procesněprávní úpravu, a to konkrétně v části dvanácté, která upravuje řízení ve věcech služebního poměru. Řízení ve věcech služebního poměru je právem stanovený postup služebního funkcionáře, ve kterém je rozhodováno o právech a povinnostech účastníků řízení.³⁴ V následujících podkapitolách se autor diplomové práce zaměří na jednotlivé části řízení ve věcech služebního poměru a analyzuje jednotlivé nedostatky právní úpravy.

2.1. Zahájení řízení

Řízení ve věcech služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů je možné zahájit dvěma způsoby, a to na žádost účastníka řízení nebo z podnětu bezpečnostního sboru (z moci úřední). Pokud je zahajováno na žádost účastníka, tak se za den zahájení řízení považuje den, kdy byla žádost doručena věcně příslušnému služebnímu funkcionáři, a to nezávisle na místní příslušnosti.³⁵ O každé podané žádosti je služební funkcionář povinen rozhodnout, a to i v situaci, kdy je jasné, že žádost bude zamítnuta. Řízení z moci úřední může služební funkcionář zahájit na základě svých zjištění nebo na základě podnětu jiných osob.³⁶ Za den zahájení řízení z moci úřední se považuje den, kdy služební funkcionář provede první úkon vůči účastníkovi. Účastníkovi musí být již od samého počátku řízení známo co je předmětem řízení a kdo je služebním funkcionářem. V opačném případě by došlo k porušení práva na spravedlivý proces.³⁷ Není tedy možné, pokud zákon nestanoví jinak, aby prvním úkonem v řízení bylo až doručení rozhodnutí.³⁸

2.1.1. Podání

Podání je možné definovat jako jakýkoliv úkon, který účastník řízení činí vůči služebnímu funkcionáři. Podání je možné učinit jak písemně, tak ústně do protokolu. Podání lze také provést v elektronické podobě. Stejně jako ve správním řádu, i v rámci služebněprávní úpravy, je podání nutné posuzovat dle jeho skutečného obsahu, nikoliv podle toho, jak je označeno.³⁹ Nezbytnou náležitostí podání je označení toho, kdo dané podání činí, čeho se podání týká a co se podáním navrhuje. Jestliže podání tyto náležitosti nemá nebo se v něm vyskytují jiné vady, je povinností služebního funkcionáře vrátit účastníkovi vadné podání a vyzvat ho v přiměřené lhůtě nedostatky odstranit. Podání se považuje za doručené, pokud je převzato služebním funkcionářem, jenž je příslušný ve věci rozhodnout. Odlišně je to v situaci,

³⁴ TOMEK, NOVÝ: *Služební poměr příslušníků...*, s. 375.

³⁵ CHROBÁK, Jiří. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 379-380.

³⁶ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 641.

³⁷ CHROBÁK, Jiří. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 380.

³⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, sp. zn. 8 As 83/2014

³⁹ § 37 odst. 1 správního řádu

kdy je pro podání stanovena určitá lhůta. V tomto případě je podání doručené v moment, kdy je podáno na místo, které je k tomuto účelu určeno nebo je k účelu obvyklé, anebo v okamžiku předání podání do poštovní přepravy. Základní lhůtou pro vyřízení podání služebním funkcionářem je 30 dní, pokud se jedná o složitější případ je lhůta navýšena na 60 dnů. Za složitější případy se považuje například situace, kdy je nutné ve věci někoho předvolat nebo kdy je nezbytné zpracovat znalecký posudek.⁴⁰

2.1.2. Předmět řízení a věci z řízení vyloučené

Podle § 170 ZSP je předmětem řízení ve věcech služebního poměru rozhodování o právech a povinnostech účastníků řízení. Lze konstatovat, že v případech, kdy služební funkcionář rozhoduje o právech a povinnostech účastníků řízení, je nutné vést správní řízení, které je ukončeno vydáním rozhodnutí. Nicméně vydání samotného rozhodnutí nemůže být v zásadě prvním úkonem ve věci. Zákon z tohoto pravidla stanovuje výjimku v § 184 odst. 2 ZSP, která umožňuje, aby v řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP byl prvním úkonem v řízení doručení rozhodnutí o propuštění. Další výjimkou je například vydání příkazu při projednání jednání, které má znaky přestupku a rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty.⁴¹

Jak již bylo výše uvedeno ve věcech služebního poměru je rozhodováno o právech a povinnostech účastníků. Ustanovení § 171 ZSP upravuje výčet případů, které jsou z řízení ve věcech služebního poměru vyloučeny. Jedná se o: *„přijímací řízení, služební hodnocení, vyslání na služební cestu, vyslání na studijní pobyt, vyslání na ozdravný pobyt, nařízení služební pohotovosti, rozvržení doby služby v týdnu, s výjimkou postupu podle § 85 odst. 5 a 7, nařízení služby přesčas, určení nástupu dovolené a odvolání z ní, udělování služebního volna a poskytování služebního příjmu, přiznání stabilizačního příspěvku a nařízení výkonu služby z jiného místa podle § 76a odst. 3.“* V těchto taxativně vymezených případech nevydává služební funkcionář rozhodnutí ve smyslu § 181 ZSP.⁴² Problém ale způsobují situace, kdy se určitý institut ve výčtu nenachází, přestože z logiky věci vyplývá, že by o něm nemělo být řízení vedeno. Například ve výčtu případů, které jsou z řízení ve věcech služebního poměru vyloučeny, nenajdeme udělování odměn. To znamená, že pro řádně provedené řízení je nutné zahájit řízení, umožnit příslušníkovi volbu zástupce, nahlížení do spisu, navrhování důkazů atd. V případě, že k tomuto nedojde, jedná se o vadu v řízení, jenž má vliv na zákonnost rozhodnutí.⁴³ Autor diplomové práce nicméně považuje za zcela nadbytečné a nelogické vést

⁴⁰ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 608-612.

⁴¹ Tamtéž, s. 580-581.

⁴² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2023, sp. zn. 21 Cdo 3024/2022

⁴³ CHROBÁK, Jirí. In: CHROBÁK, Jirí a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 359.

řízení o udělení odměny a má za to, že udělování odměn by mělo být také zahrnuto do výčtu případů, které jsou z řízení ve věcech služebního poměru vyloučeny. Inspirací ZSP by mohl být zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, jenž také z řízení ve věcech služby vylučuje dle § 159 odst. 1 písm. d) odměňování.

2.2. Subjekty řízení ve věcech služebního poměru

Subjekty řízení ve věcech služebního poměru je možné stejně jako ve správním řízení definovat jako nositele procesních práv a povinností, jenž disponují rozhodným vlivem na vývoj a celkový výsledek řízení. Mezi základní subjekty řízení ve věcech služebního poměru lze zařadit služebního funkcionáře a účastníky řízení.⁴⁴ V obecném slova smyslu je možné říci, že účastníkem řízení je osoba, vůči které je pravomoc služebního funkcionáře uskutečňována a o jejichž právech a povinnostech je v rámci řízení rozhodováno. Dalším subjektem, který se v řízení ve věcech služebního poměru může objevit, jsou osoby na řízení zúčastněné. Jedná se o takové osoby, jenž mají zvláštní procesní práva a povinnosti a nejsou účastníky řízení. Například jsou jimi svědci, znalci nebo tlumočníci.⁴⁵ Služební funkcionář je osoba, jenž má oprávnění jednat a rozhodovat v rámci služebního poměru.⁴⁶ Avšak k tomuto subjektu blíže v podkapitole 1.2.

2.2.1. Účastníci řízení

Kdo je účastníkem řízení je stanoveno v § 169 ZSP: „*Účastníkem řízení (dále jen „účastník“) je příslušník, bývalý příslušník nebo pozůstalý po příslušníkovi; účastníkem řízení o jednání, které má znaky přestupku, je též navrhovatel.*“ Citované ustanovení nicméně neobsahuje taxativní výčet účastníků řízení. Navíc nad rámec tohoto ustanovení je nutné považovat za účastníka řízení v případě náhrady škody osobu, jenž uhradila náklady spojené s pohřbem příslušníka, a dědice příslušníka.⁴⁷ Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu však není možné aplikovat na výčet účastníků řízení obecnou právní úpravu účastenství obsaženou ve správním řádu.⁴⁸

Problém právní úpravy účastníků řízení v ZSP je možné spatřovat v § 169 ve větě za středníkem, která stanovuje, že „*účastníkem řízení o jednání, které má znaky přestupku, je též navrhovatel.*“ Poznámka pod čarou k tomuto paragrafu nicméně odkazuje na § 68 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který byl v roce 2017 zrušen. Toto ustanovení upravovalo tzv.

⁴⁴ JURNÍKOVÁ, Jana. In: SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020, s. 91.

⁴⁵ JURNÍKOVÁ, Jana. In: SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní...*, s. 91.

⁴⁶ TOMEK: *Slovník služebního poměru...*, s. 196.

⁴⁷ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 574-575.

⁴⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2021, sp. zn. 4 As 103/2021

návrhové přestupky, tj. přestupky, které nelze projednat bez podání návrhu oprávněnou osobou.⁴⁹ Nicméně zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, jenž nahradil zákon o přestupcích, opustil návrhovou konstrukci. V řízení o přestupku již nepůsobí návrhová osoba přímo postižená spácháním přestupku, která není účastníkem řízení, ale je pouze osobou zúčastněnou na řízení.⁵⁰ Zdůvodnění změny celé koncepce v důvodové zprávě k zákonu nenalezneme, ale lze mít za to, že zákonodárce usiloval o přiblížení přestupkového řízení k řízení trestnímu, které není možné zahájit na návrh poškozeného.⁵¹

V současné době upravuje tzv. návrhové přestupky § 189 odst. 2 ZSP, který stanovuje výčet jednání, za která je možno uložit kázeňský trest za předpokladu, že podnět k zahájení řízení podala osoba, jenž byla přestupkem postižena nebo její zákonný zástupce anebo opatrovník. Je však nutné, aby k přestupku došlo mezi osobami blízkými.⁵² Je však otázkou, zda osoba postižená přestupkem se stává účastníkem řízení již podáním samotného podnětu. V případě, že by tomu tak bylo, tak poslední věta § 189 odst. 2 ZSP by postrádala smysl a byla by zcela nadbytečná. Tato poslední věta § 189 odst. 2 ZSP stanoví, že: „*O způsobu vyřízení tohoto jednání vyrozumí služební funkcionář osobu, která podala podnět.*“ Pokud by na podnět bylo nahlíženo jako na návrh řízení a osoba by podáním získala postavení účastníka řízení, musel by služební funkcionář podle výše citovaného ustanovení osobu o vyřízení tohoto podnětu vyrozumět. To lze však spatřovat za zcela nelogické.⁵³ K názoru, že řízení je zahajováno z moci úřední a služební funkcionář může na základě podnětu řízení zahájit, se přiklání i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 11. 2021, sp. zn. 4 As 103/2021.

Autor diplomové práce se na základě výše uvedeného domnívá, že není důvodu se odchýlit od koncepce vedené v rámci zákona o odpovědnosti za přestupky, jenž má za to, že osoba, která podala podnět k zahájení řízení není účastníkem řízení, ale jde o osobu zúčastněnou na řízení. Autor diplomové práce se také přiklání k názoru doc. JUDr. PhDr. Zdeňka Fialy, Ph.D. jenž má za to, že věta za středníkem § 169 ZSP, podle které „*účastníkem řízení o jednání, které má znaky přestupku, je též návrhová osoba*“, je obsoletní a dle autora diplomové práce by měla být tato věta ze ZSP zcela vymazána.⁵⁴

⁴⁹ KUČEROVÁ, Helena. In: HORZINKOVÁ, Eva, KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 3. aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016. Praha: Leges, 2016, s. 392.

⁵⁰ FRUMAROVÁ, Kateřina. Osoba přímo postižená spácháním přestupku – subjekt, nikoli však účastník přestupkového řízení. *Právní rozhledy*, 2018, roč. 26, č. 8, s. 275.

⁵¹ VALC, Jakub, HLOUCH, Lukáš. Právní postavení osob postižených spácháním přestupku a jejich aktivní žalobní legitimace v soudním řízení správním. *Právní rozhledy*, 2022, roč. 30, č. 1, s. 15-16.

⁵² KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 417.

⁵³ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 577.

⁵⁴ Tamtéž, s. 576.

2.2.2. Zastoupení, práva a povinnosti účastníka řízení

Účastník řízení je oprávněn si zvolit k zastoupení v řízení zmocněnce. K zastoupení dochází na základě plné moci. To, v jakém rozsahu zmocní účastník řízení zmocněnce je zcela na jeho uvážení. Nicméně není povinností služebního funkcionáře volbu zmocněnce účastníka akceptovat. Služební funkcionář je oprávněn volbu odmítnout v případě, že by následné řízení bylo volbou ohroženo nebo zmařeno.⁵⁵ Kupříkladu lze zmínit rozsudek Nejvyšší správní soud ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. 1 As 27/2011, který připustil možnost volby zástupce ze zahraničí, ale konstatoval, že touto volbou nesmí dojít ke zneužití práva na zastoupení. Za zneužití práva je pak možné považovat například doplnění odvolání a jeho podání prostřednictvím třetí osoby na poště v Libanonu, i když zmocněnci žalobce nic nebránilo, aby podání učinil prostřednictvím České pošty nebo e-mailem s elektronickým podpisem.⁵⁶ V řízení může být účastník zastoupen současně pouze jedním zmocněncem. Pokud účastník řízení v téže věci uzavře novou plnou moc platí, že tímto vypovídá předchozí plnou moc.⁵⁷ Jestliže je účastník řízení zastupován, je rozhodnutí doručeno tomuto zástupci.⁵⁸

Ustanovení § 174 ZSP upravuje výčet práv a povinností, které náleží účastníkovi v řízení. Jedním z důležitých procesních práv účastníka řízení je právo nahlížet do spisu a pořizovat si z něj výpisy. Prostřednictvím tohoto práva může účastník řízení získat povědomí o předmětu daného řízení a o všech získaných podkladech. ZSP však nepamatuje na situace, kdy je součástí spisu utajovaná informace. Z tohoto důvodu je nutné v těchto případech dovodit subsidiární použití § 38 odst. 6 správního řád, jenž stanovuje pravidla dalšího postupu v takovémto případě. Mezi další procesní práva patří právo účastníka řízení navrhnout důkazy a činit jiné návrhy, a to po celou dobu řízení.⁵⁹ Opakem zmíněného práva je pak povinnost služebního funkcionáře se v rámci odůvodnění rozhodnutí vypořádat s těmito návrhy. Dále má účastník právo na poskytnutí informací týkající se řízení, které jsou potřebné k hájení svých práv a oprávněných zájmů. Lze tedy říci, že účastníkovi náleží právo být s dostatečným předstihem informován o průběhu řízení a o provedení konkrétních úkonů. Účastník řízení je rovněž oprávněn v řízení vyjádřit své stanovisko a klást otázky svědkům a znalcům. Dle § 174 odst. 2 písm. b) ZSP má účastník právo: „*vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění*“. Citovanému právu odpovídá povinnost služebního funkcionáře vyzkoušet účastníka řízení o možnosti

⁵⁵ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 586-587.

⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. 1 As 16/2015

⁵⁷ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2023, sp. zn. 5 A 32/2021

⁵⁸ § 176 odst. 5 ZSP

⁵⁹ KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 365.

uplatnění tohoto práva, pokud však dojde k odepření citovaného práva, tak toto odepření bude představovat procesní vadu, která je schopná způsobit nezákonnost rozhodnutí. Ustanovení § 174 ZSP však neupravuje kompletní výčet práv. Účastník řízení má i další práva, která vyplývají z jiných ustanovení ZSP nebo ze správního řádu. Jedná se například o právo zvolit si zmocněnce, právo namítat podjatost služebního funkcionáře, právo účastnit se ústního jednání, právo podat opravný prostředek aj. Lze tedy konstatovat, že se nejedná o výčet taxativní.⁶⁰

Účastník řízení má zákaz, jakkoliv ztěžovat průběh řízení. Účastníkovi svědčí oprávnění výše uvedená práva využívat, nesmí je však zneužívat.⁶¹ Mezi povinnosti, které má účastník řízení lze zařadit například povinnost označit důkazy, které jsou jemu známy, na podporu svých tvrzení, povinnost dostavit se na předvolání, povinnost poskytnout součinnost při obstarávání podkladů pro vydání rozhodnutí aj.⁶² ZSP, avšak přímo neobsahuje ustanovení, jenž by sloužilo k zajištění řádného průběhu řízení. Vzniká tedy otázka, zda je možné analogicky použít úpravu pořádkové pokuty v § 62 správním řádu nebo zda je nezbytné v těchto případech uložit osobě kázeňský trest ve smyslu § 51 ZSP. Aby mohl být někomu uložen kázeňský trest podle § 51 ZSP je nutné, aby byl příslušníkem bezpečnostního sboru. Nicméně jak již bylo výše uvedeno, účastníkem řízení nemusí být pouze příslušník, ale může jím být i jiná osoba. Z tohoto důvodu se osobě v případě porušení řádného průběhu řízení neukládá kázeňský trest, ale pořádková pokuta podle § 62 správního řádu.⁶³ Ke stejnému názoru dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 11. 2021, sp. zn. 7 As 94/2021.

2.3. Průběh řízení

2.3.1. Podklady pro rozhodnutí

Dle § 180 odst. 1 ZSP je služební funkcionář „*povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatří potřebné podklady pro rozhodnutí.*“ Citované ustanovení upravuje zásadu materiální pravdy, ze které vyplývá, že není nutné, aby byl stav věcí zjištěn zcela přesně, to ani není ve většině případů možné, ale dostačuje zjištění skutkového stavu tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Není tudíž nezbytné provádět takové důkazy, které by byly v řízení nadbytečné.⁶⁴ Proto lze shrnout, že jako důkaz je možné použít všechno, co je schopné pomoci k zjištění skutkového stavu dané věci. Jako důkazní prostředky mohou sloužit dle § 180 odst. 2 ZSP

⁶⁰ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 598-600.

⁶¹ KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 369.

⁶² FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 600.

⁶³ BLAHUT, Aleš. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 370.

⁶⁴ POTĚŠIL, LUKÁŠ. In: POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád: komentář. 2. vydání*, Praha: C. H. Beck, 2020, s. 54.

„zejména výpovědi a vyjádření účastníka, svědků a jiných osob, doklady a jiné písemnosti nebo záznamy, odborná vyjádření, znalecké posudky, potvrzení, listiny, protokoly o ohledání a pořádaná dokumentace skutkového děje.“ Tento výčet, jak již vyplývá z jazykového vyjádření, je výčtem demonstrativním. Z tohoto důvodu je možné použít i jiné prostředky jako je například rekonstrukce či rekonstrukce. Aby mohl být určitý důkazní prostředek v řízení použit, je nezbytné ho získat zákonným způsobem. Avšak i nezákonně opatřený důkaz použitý v řízení nemá vždy za důsledek zrušení rozhodnutí. Ke zrušení rozhodnutí dochází pouze za předpokladu, že skutkový stav věci neobstojí v závislosti na jinak získaných důkazech.⁶⁵

Řízení ve věcech služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů je ovládáno zásadou volného hodnocení důkazů. Ta znamená, že služební funkcionář posoudí důkazy dle vlastního uvážení, a to jednak samostatně tak i souhrnně v jejich vzájemné spojitosti. Není tedy stanoveno, jaké důkazy jsou nezbytné k rozhodnutí ve věci a jakou mají jednotlivé důkazy váhu.⁶⁶ Výjimkou z této zásady je situace, kdy dojde k tvrzení účastníka řízení, že byl diskriminován pro některý z důvodů uvedených v § 180 odst. 3 ZSP. V těchto případech mají takové tvrzení vyšší důkazní sílu, a to z důvodu předpokladu jejich pravdivosti. Za pravé jsou považovány až do momentu, kdy bude prokázán opak.⁶⁷

Další výjimkou, na kterou se zásada volného hodnocení důkazu neuplatní, je řešení předběžných otázek. Předběžná otázka je otázka, o které není oprávněn služební funkcionář rozhodovat, ale její vyřešení je podstatné pro vydání rozhodnutí. Pokud již bylo o předběžné otázce pravomocně rozhodnuto je tímto rozhodnutím služební funkcionář vázán. V případě, že je vyřešení otázky nezbytné pro vydání rozhodnutí a o předběžné otázce není oprávněn rozhodnout služební funkcionář a zároveň otázka nebyla pravomocně řešena, je služební funkcionář oprávněn podat podnět k zahájení řízení nebo si může provést o takovéto otázce úsudek sám. Není však možné, aby si služební funkcionář vytvořil úsudek ohledně osobního stavu příslušníka a o tom, jestli došlo ke spáchání trestného činu a kdo je jeho pachatelem. Jestliže se již vede řízení před orgánem, který je příslušný o předběžné otázce rozhodnout, počká služební funkcionář do té doby, než bude znám výsledek.⁶⁸ Na tomto místě je vhodné poznamenat, že právní úprava předběžné otázky v § 180 odst. 5 ZSP je dle judikatury úpravou komplexní a nelze na ni aplikovat právní úpravu obsaženou ve správním řádu.⁶⁹

⁶⁵ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 654.

⁶⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2022, sp. zn. 6 As 158/2020

⁶⁷ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 655.

⁶⁸ TOMEK: *Slovník služebního poměru...*, s. 133-134.

⁶⁹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 6. 2023, sp. zn. 10 Ad 16/2022

2.3.2. Zastavení řízení

Účelem řízení je vydání rozhodnutí ve věci samé. V praxi nicméně dochází k případům, kdy se v průběhu řízení zjistí, že rozhodnutí není možné vydat. Například z důvodu že právo nebo věc, o němž se řízení vedlo, zaniklo.⁷⁰ Z tohoto důvodu ZSP upravuje v § 179 institut zastavení řízení. Zastavit řízení je možné v případě, kdy účastník řízení vezme svou žádost zpět. Řízení vedené na žádost účastníka je ovládáno zásadou dispoziční, ze které plyne možnost účastníka volně disponovat s řízením, proto je na vůli účastníka, zda má zájem v řízení pokračovat. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. 3 As 295/2016, však není možné vzít žádost zpět, pokud již o ní bylo v I. stupni rozhodnuto. Řízení je dále zastaveno, pokud účastník řízení v určené lhůtě neodstraní podstatné vady své žádosti, jenž brání v pokračování řízení.⁷¹ Za podstatnou vadu žádosti, pro kterou nelze pokračovat v řízení je možné například považovat chybějící podpis podatele na žádosti.⁷² Dalším důvodem pro zastavení řízení je podání žádosti, která je zjevně právně nepřípustná. Aby byla žádost zjevně právně nepřípustná musí být již z prvního dojmu patrné, že žádosti není možné vyhovět. Jedná se o takové žádosti, které vyžadují něco, co je naprosto jasně právně či fakticky nemožné.⁷³ Jako příklad je možné uvést žádost příslušníka o přiznání odměny. Nárok na odměnu vzniká příslušníkovi až rozhodnutím služebního funkcionáře a příslušník tedy nemá žádné subjektivní právo na odměnu. Pokud by příslušník požádal o přiznání odměny, šlo by o žádost zjevně právně nepřípustnou a řízení o ní by muselo být zastaveno.⁷⁴ K zastavení řízení dochází také tehdy, je-li podána žádost, která se stane zjevně bezpředmětnou. Aby se žádost stala zjevně bezpředmětnou musí dojít k odpadnutí předmětu řízení, a to poté co byla žádost podána. Předmět řízení může odpadnout z důvodu změny právního nebo skutkového stavu.⁷⁵ V případě, že řízení je zahájeno z podnětu bezpečnostního sboru, dochází k zastavení řízení, pokud odpadne jeho důvod. Jedná se znovu o případ, kdy zanikne předmět řízení. Řízení se také zastaví zemře-li účastník řízení.⁷⁶

Specificky ZSP upravuje v § 188 zastavení řízení o kázeňském přestupku, jenž stanovuje sedm důvodů, pro které je možné řízení zastavit.⁷⁷ ZSP přímo neupravuje jakou formu má mít

⁷⁰ RIGEL, Filip. In: POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád...*, s. 366, 371. .

⁷¹ CHROBÁK, Jiří. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 382.

⁷² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. 4 As 113/2018

⁷³ RIGEL, Filip. In: POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád...*, s. 368.

⁷⁴ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 7. 2022, sp. zn. 57 Ad 4/2022

⁷⁵ RIGEL, Filip. In: POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád...*, s. 372

⁷⁶ CHROBÁK, Jiří. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 382.

⁷⁷ K tomuto blíže v kapitole 3.2. diplomové práce

rozhodnutí o zastavení řízení, avšak za subsidiárního použití § 66 správního řádu lze dovodit, že i zde se bude jednat o usnesení.⁷⁸

2.4. Rozhodnutí

Jak již bylo výše naznačeno účelem řízení ve věcech služebního poměru je vydání rozhodnutí. Rozhodnutím je dle § 181 odst. 1 ZSP „*úkon služebního funkcionáře v určité věci, jímž se zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určeného účastníka nebo jímž se prohlašuje, že tento účastník má určitá práva a povinnosti.*“ Každé rozhodnutí musí vydat k tomu příslušný služební funkcionář a nesmí odporovat právním předpisům. Rozhodnutí musí dále dodržet obsahové a formální náležitosti. Mezi obsahové náležitosti rozhodnutí patří výrok případně výroky, řádné odůvodnění a poučení o možném opravném prostředku. Formální náležitosti rozhodnutí jsou splněny v případě, že je rozhodnutí vyhotoveno v písemné podobě a je v něm specificky označen účastník, o jehož právech a povinnostech je rozhodováno. V rozhodnutí musí být také konkrétně označen služební funkcionář, který v dané věci rozhodoval a otisk razítka bezpečnostního sboru, který má v sobě státní znak. Pokud rozhodnutí nebude v písemné formě nebo pokud z něj nebude možné stanovit, kdo o dané věci rozhodl či ohledně koho bylo rozhodováno, je nutné takové rozhodnutí považovat za nicotné.⁷⁹

ZSP zakotvuje v § 181 odst. 7 latinskou zásadu *ne bis in idem*. Tato zásada říká, že není možné vícekrát rozhodnout o totožné věci, aniž by došlo k změně skutkového stavu.⁸⁰ Zásada se nicméně zásadně neuplatní v rámci řízení o řádném opravném prostředku, při řízení o mimořádném opravném prostředku a také v řízení o žalobě proti rozhodnutí. Přestože to ZSP přímo nestanoví, tak za výjimku z výše uvedené zásady je nutné také považovat situaci, kdy je provedeno nové řízení a je vydáno nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu.⁸¹ ZSP dále v § 181 odst. 7 stanoví, že se tato zásada neuplatní „...*v případě rozhodnutí o náhradě škody, jestliže po rozhodnutí dojde k podstatné změně podmínek, za nichž bylo o škodě rozhodnuto.*“ Nicméně tato výjimka ze zásady *ne bis in idem* není výjimkou v právním slova smyslu. Protože stanovuje možnost opakovaně rozhodnout v případě, že dojde ke změně rozhodných skutečností. Ovšem toto pravidlo stanovuje obdobně již věta před středníkem, jenž říká, že je možné rozhodnout znovu, pokud dojde ke změně skutkového stavu.⁸² Z tohoto důvodu považuje autor diplomové práce větu za středníkem za zcela nadbytečnou a má za to, že první věta zcela pokrývá rozsah případů uvedených ve větě za středníkem.

⁷⁸ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 649-650.

⁷⁹ Tamtéž, s. 673, 677-678.

⁸⁰ TOMEK: *Slovník služebního poměru...*, s. 180-181.

⁸¹ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 679.

⁸² TOMEK: *Slovník služebního poměru...*, s. 180-181.

V písemném vyhotovení rozhodnutí se mohou vyskytnout zřejmé nesprávnosti, kterými jsou zejména chyby v psaní, při matematických výpočtech a jiné zřejmé omyly. Pak je u takto nesprávných rozhodnutí nutné zjednat nápravu. Písemné vyhotovení rozhodnutí je oprávněn kdykoliv opravit služební funkcionář, který dané rozhodnutí vydal, a to i bez návrhu. Služební funkcionář je povinen o opravě účastníka řízení vyrozumět. Nicméně ZSP nepředepisuje, jakou formou má k opravě dojít. Je otázkou, zda k provedení opravy dochází běžným přípisem, proti kterému se nelze kvalifikovaně bránit nebo zda je možné subsidiárně použití § 70 správního řádu, který říká, že opravu zřejmých nesprávností provede vydáním opravného usnesení a pokud se oprava bude týkat výroku rozhodnutí, tak bude vydáno opravné rozhodnutí. Ustanovení § 181 odst. 8 ZSP bylo zcela převzato z § 47 odst. 6 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení (správní řád). Tento zákon byl nicméně zrušen a nahrazen současným správním řádem, který problematiku více rozpracovává v již zmíněném § 70. V ZSP se však změna nikterak nepromítla. Vzhledem k popsanému legislativnímu vývoji je možné konstatovat, že účelem zákonodárce nebylo stanovit rozdílnou úpravu oproti správnímu řádu. S ohledem na teleologický a historický výklad a s ohledem na vyšší ochranu subjektivních práv účastníka řízení je nezbytné přiklonit se k subsidiárnímu použití § 70 správního řádu.⁸³

Jednou z charakteristických vlastností rozhodnutí je právní moc. Aby se rozhodnutí stalo pravomocné nesmí být proti němu možné podat odvolání případně rozklad. To, že je rozhodnutí pravomocné nicméně neznamená, že by se za žádných okolností nedalo změnit nebo zrušit. Změnit nebo zrušit pravomocné rozhodnutí je možné prostřednictvím mimořádných opravných prostředků.⁸⁴ Teprve poté co marně uplyne lhůta pro podání mimořádného opravného prostředku anebo dojde k ukončení řízení o mimořádném opravném prostředku je rozhodnutí nezměnitelné, nastává tedy tzv. materiální právní moc.⁸⁵ Další důležitou vlastností rozhodnutí je vykonatelnost. Vykonatelnost rozhodnutí znamená jednak, že povinnosti uložené rozhodnutím je možné nuceně vynutit.⁸⁶ Toto pojetí vykonatelnosti se nabízí pouze u rozhodnutí, které stanovují nějakou povinnost k plnění. Jestliže se jedná o rozhodnutí, která udělují oprávnění je nezbytné vykonatelnost chápat ve smyslu možnosti jednat specifickým způsobem. Jako vykonatelné můžeme označit rozhodnutí, které je v právní moci nebo pokud podané odvolání případně rozklad nemá odkladný účinek. V případech, kdy

⁸³ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 680-681.

⁸⁴ TOMEK, Petr, NOVÝ, Karel. *Služební poměr...*, s. 384-385.

⁸⁵ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 689.

⁸⁶ TOMEK, Petr, NOVÝ, Karel. *Služební poměr...*, s. 385.

rozhodnutí stanoví nějakou povinnost k plnění, je pravomocné rozhodnutí vykonatelné až uplyne lhůta pro jeho plnění.⁸⁷

2.4.1. Doručování

Základním způsobem doručení rozhodnutí účastníkovi je doručení do vlastních rukou na služebně, v místě trvalého pobytu nebo na jakémkoliv místě, kde bude účastník zastižen. Zákon tedy předpokládá, že účastník řízení je v aktivním výkonu služby a bývá pravidelně k zastižení na služebně. Jestliže tomu tak není, je možné účastníkovi řízení doručit rozhodnutí v místě jeho trvalého pobytu nebo jiného ubytování. Tyto údaje jsou bezpečnostnímu sboru známy, protože se jedná o osobní údaje, který si dle § 202 odst. 1 ZSP bezpečnostní sbor zpracovává. Doručit rozhodnutí je možné i na jiném místě na kterém bude účastník zastižen.⁸⁸ V případě, že má účastník zřízenou datovou schránku je povinností služebního funkcionáře doručovat do ní, pokud se nedoručuje na místě.⁸⁹ Dále je možné na žádost účastníka řízení doručovat na elektronickou adresu, a to za situace, kdy to nevyklučuje povaha věci nebo zákon, a také za podmínky, že je takovéto doručení schopné přispět k urychlení řízení.⁹⁰

Není-li možné dle výše uvedeného postupu rozhodnutí doručit, lze rozhodnutí doručit dle § 176 odst. 2 ZSP: „...prostřednictvím držitele poštovní licence, zvláštní poštovní licence nebo jiného provozovatele poštovních služeb.“⁹¹ Rozhodnutí se v tomto případě odesílá na poslední známé místo pobytu účastníka řízení. Zásilka musí být označena slovy „do vlastních rukou“ a je nezbytné, aby obsahovala žádost o písemném potvrzení o jejím dodání. Pokud nebude účastník řízení v místě doručení zastižen, bude rozhodnutí uloženo v provozovně provozovatele poštovních služeb nebo u orgánu obce, a to po dobu 10 dnů. Jestliže účastník řízení v uvedené době zásilku nevyzvedne, vrátí ji provozovatel poštovních služeb jako nedoručitelnou služebnímu funkcionáři, který ji odeslal. Zásilku provozovatel poštovních služeb také vrátí příslušnému služebnímu funkcionáři v případě, že ji účastník odmítne převzít.⁹² Má-li účastník v řízení zástupce, doručují se písemnosti pouze jemu. Jinak je tomu, pokud je účastník povinen v řízení něco osobně konat. V těchto případech se doručuje i zastoupenému účastníkovi.⁹³ Jako jeden z příkladů, kdy je nutné doručit i zastoupenému

⁸⁷ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 689-690.

⁸⁸ KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 375.

⁸⁹ § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

⁹⁰ § 19 odst. 4 správního řádu

⁹¹ Dále jen „provozovatel poštovních služeb“

⁹² TOMEK: *Slovník služebního poměru...*, s. 28.

⁹³ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 625.

účastníkovi, je možno uvést rozhodnutí, kterým se příslušník povolává k zpětnému nástupu k výkonu služby po jeho zproštění.⁹⁴

2.4.2. Náklady řízení

V rámci řízení ve věcech služebního poměru vznikají určitým subjektům různé náklady. Podle subjektů můžeme náklady řízení rozdělit na náklady bezpečnostního sboru, kde patří například náklady na pořízení kopií spisů či poštovné, a náklady účastníků řízení a jiných subjektů, mezi které můžeme například zařadit náklady na právní zastoupení či ušlý výdělek.⁹⁵ ZSP stanoví v § 177 odst. 1 základní pravidlo podle kterého si každý nese své náklady řízení sám.⁹⁶ Uvedené pravidlo se ale neuplatní v případě, že účastník řízení uspěje v řízení o odvolání, o rozkladu, v obnoveném nebo v přezkumném řízení. V této situaci náleží účastníkovi řízení nárok na náhradu nákladů řízení od bezpečnostního sboru. Je ovšem nutné, aby účastník nárok uplatnil ještě před ukončením řízení, a pokud to nejde, tak do 3 dnů od dne, kdy bylo doručeno rozhodnutí. V opačném případě nárok zanikne.⁹⁷

Nárok na náhradu nákladů mohou mít i jiné osoby, než je účastník řízení. Mezi tyto osoby můžeme zařadit svědky, znalce, tlumočnický nebo osoby, které nejsou účastníkem řízení, ale vznikly jí náklady s předložením listiny nebo s ohledáním. Svědkovi dle § 177 odst. 3 ZSP náleží náhrada nutných výdajů vztahujících se k podání svědecké výpovědi a prokázaný ušlý zisk, jejichž rozsah stanovuje vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení. Poté co svědek nárok uplatní, nejpozději do 5 dnů ode dne vzniku, je o něm samostatně rozhodováno. Následně vydané rozhodnutí musí splňovat náležitosti, které stanovuje § 181 ZSP.⁹⁸ Podle § 56 správního řádu, který se použije subsidiárně, platí, že znalecký posudek je potřeba tam, kde rozhodnutí závisí na: „...*posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu...*“ Za vypracovaný znalecký posudek náleží znalci tzv. znalečné, které se skládá z odměny za výkon znalecké činnosti, náhrady hotových výdajů, jež znalec vynaložil k provedení úkonu a náhrady za ztrátu času spolu s časem stráveným na cestě.⁹⁹ O znalečném rozhodne služební funkcionář, který znalce ustanovil, a to bez zbytečného odkladu, avšak nejpozději do 30 dnů ode dne kdy bylo doručeno vyúčtování.¹⁰⁰

⁹⁴ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 4. 2016, sp. zn. 8 Ad 9/2013

⁹⁵ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 632.

⁹⁶ Obdobné pravidlo nalezneme i v § 79 odst. 3 správního řádu

⁹⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 1 As 460/2017

⁹⁸ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 633.

⁹⁹ § 30 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech

¹⁰⁰ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 634.

2.5. Opravné prostředky

Stejně jako ve správním řízení, tak i v řízení ve věcech služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, je možné rozhodnutí napadnout opravným prostředkem. Pokud se příslušník domáhá nápravy proti nepravomocnému rozhodnutí, může využít některý z řádných opravných prostředků. Mezi řádné opravné prostředky je možné zařadit odvolání, rozklad a odpor proti příkazu. V případě, že rozhodnutí již nabylo právní moci je možné přezkoumat rozhodnutí pomocí mimořádného opravného prostředku, kterým je obnova řízení.¹⁰¹ Dále je možné se proti pravomocnému rozhodnutí bránit prostřednictvím dozorčího prostředku, jímž je přezkumné řízení. Podobně jako v jiných částech diplomové práce, i zde se autor zaměří pouze na problematiku ustanovení ZSP, která řeší přezkum rozhodnutí.¹⁰²

První nejasnost v právní úpravě můžeme najít v § 191 ZSP, který upravuje možnost bránit se proti rozhodnutí předsedy vlády, ministra či vládou určeného člena vlády prostřednictvím rozkladu. Právní úprava rozkladu je v ZSP velice strohá. Z tohoto důvodu se zákonodárce rozhodl, že se v řízení o rozkladu bude postupovat dle § 190 ZSP, jenž se věnuje odvolání. V praxi ale může dojít k situaci, kdy bude rozhodnutí, jenž bylo napadeno rozkladem, zrušeno.¹⁰³ V takovémto případě, vzniká otázka, zda bude řízení zastaveno nebo se věc vrátí k novému projednání. Na tomto místě je podstatné zmínit, že rozklad na rozdíl od odvolání nemá devolutivní účinek, a tedy není projednáván dvojinstančně.¹⁰⁴ Je proto logické, že v případě, kdy správní orgán vyhoví rozkladu, nebude dané rozhodnutí vráceno k novému projednání níže postavenému orgánu, protože takový orgán v případě rozkladu neexistuje.¹⁰⁵ Lze tedy shrnout, že v případě rozkladu není možné rozhodnutí zrušit a zároveň vrátit věc orgánu prvního stupně k dalšímu řízení.¹⁰⁶

Dále je nutné podotknout, že s ohledem na uplatnění zásady subsidiarity správního řádu je i v řízení ve věcech služebního poměru možné provést tzv. zkrácené přezkumné řízení dle § 98 správního řádu. V minulosti nicméně nebylo jasné, jaké jsou lhůty pro zahájení tohoto řízení. Otázkou bylo, zda má být použita jednoroční prekluzivní lhůta uvedená v § 96 odst. 1 správního řádu nebo patnáctiměsíční lhůta zakotvená v § 97 odst. 2 správního řádu.¹⁰⁷ K dané otázce se

¹⁰¹ FIALA, Zdeněk a kol. *Vzory podání a úkonů podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2021, s. 28.

¹⁰² K problematice institutu obnovy řízení v kapitole 1.3.1. diplomové práce

¹⁰³ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 800.

¹⁰⁴ PRŮCHA, Petr. In: SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní...*, s. 300.

¹⁰⁵ BERÁNEK, Dominik. Rozhodnutí o rozkladu. *Správní právo: odborný časopis pro oblast státní správy a správního práva*, 2021, roč. 54, č. 8, s. 484.

¹⁰⁶ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 800.

¹⁰⁷ JEMELKA, Luboš. In: JEMELKA, Luboš a kol., *Správní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 716.

vyjádřil i Poradní sbor ministerstva vnitra, který ve svém závěru č. 89 ze dne 26. 3. 2010 dal přednost jednoroční prekluzivní lhůtě uvedené v § 96 odst. 1 správního řádu.¹⁰⁸ K tomuto názoru se následně přiklonila i judikatura.¹⁰⁹

¹⁰⁸ Poradní sbor ministerstva vnitra. *Lhůty ve zkráceném přezkumném řízení* [online]. mvcr.cz, 26. 3. 2010 [cit. 24. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>.

¹⁰⁹ K tomuto například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2015, sp. zn. 10 As 4/2015

3. Zvláštní druhy řízení

V následující kapitole autor diplomové práce rozebere jednotlivě zvláštní druhy řízení a zejména se zaměří na jejich nedostatky. Označení zvláštní druhy řízení si autor diplomové práce zvolil pro takové řízení, jenž se nacházejí v části dvanácté ZSP, ale vykazují určitá specifika oproti právní úpravě „běžného“ řízení ve věcech služebního poměru. Mezi zvláštní druhy řízení řadí: řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d), řízení o kázeňském přestupku a řízení o jednání, které má znaky přestupku.

3.1. Řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP

Hlava třetí v části dvanácté ZSP upravuje specifika pro řízení o propuštění ze služebního poměru dle § 42 odst. 1 písm. d), který říká, že příslušník je propuštěn, pokud „*porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru.*“ V řízení o propuštění se postupuje dle hlavy první a druhé části dvanácté ZSP, nicméně § 174 odst. 1 písm. b) ZSP, který upravuje právo účastníka vyjádřit se před vydáním rozhodnutí, se nepoužije. Zahájit takové řízení je dle § 184 odst. 1 ZSP oprávněn ředitel bezpečnostního sboru či vedoucí organizační části bezpečnostního sboru, kterému byla svěřena pravomoc jednat a rozhodovat. Řízení se považuje za zahájené dnem, kdy je služebním funkcionářem učiněn první úkon vůči účastníkovi. Na rozdíl od standardního řízení, prvním úkonem ve věci v tomto případě může být doručení samotného rozhodnutí o propuštění příslušníka. Je tedy možné jediným úkonem řízení zahájit i ukončit.¹¹⁰ Takovýto postup s ohledem na § 184 odst. 2 ZSP není možné využít, jestliže skutkový stav není dostatečným způsobem objasněn a k jeho objasnění se očekává, že dojde až během řízení.¹¹¹

Jako problematickou lze dle autora diplomové práce vnímat naprosto celou hlavu třetí části dvanácté ZSP, která upravuje řízení o propuštění dle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP. Z výše uvedeného vyplývá, že v řízení o propuštění musí služební funkcionář mimo jiné vyjasnit, zda jednání příslušníka naplňuje znaky trestného činu. Nicméně § 180 odst. 5 ZSP zakazuje služebnímu funkcionáři provést vlastní úsudek ohledně toho, zda došlo ke spáchání trestného činu a jaká osoba je za něj odpovědná. Tento zákaz plyne také z čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který stanovuje, že rozhodovat o vině a trestu je oprávněn pouze soud.¹¹² Služební funkcionář tedy nemá právo rozhodovat, jestli se příslušník svým jednáním dopustil trestného činu, avšak je povinen posoudit, zda došlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty

¹¹⁰ BLAHUT, Aleš. In: CHROBÁK, Jirí a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 396-398.

¹¹¹ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 692-693.

¹¹² TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem k 1. 7. 2012. 2. aktualizované vydání*, Olomouc: ANAG, 2012, s. 156-157.

daného trestného činu. Dle § 12 odst. 1 trestního řádu ale není orgánem činným v trestním řízení, a z tohoto důvodu je jeho schopnost získat relevantní důkazy omezená.¹¹³ Je tedy otázkou, zda je možné v řízení o propuštění ze služebního poměru použít důkazy, jež byly získány v jiných řízeních. Jedná se například o usnesení o zahájení trestního stíhání, protokol o výslechu svědka či obviněného.¹¹⁴ Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je obecně možné využít v řízení o propuštění podklady opatřené v jiných řízeních. Například Nejvyšší správní soud uvádí, že i samo o sobě usnesení o zahájení trestního stíhání postačuje k tomu, aby služební funkcionář konal dle § 184 odst. 2 ZSP.¹¹⁵ Je ale nezbytné, aby skutkový stav, který vyplývá z podkladů získaných v jiném řízení byl jasný a v rámci skutkového děje neexistovaly rozpory. V opačném případě by bylo potřeba řízení doplnit o další důkazy. Dále v řízení o propuštění dle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP lze pouze ve výjimečných případech převzít protokol o výpovědi svědka, a to zejména z důvodu nemožnosti uplatnění procesních práv účastníka, jako například práva klást otázky svědkovi.¹¹⁶

3.1.1. Vyloučení účastnických práv v řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP

Dalším problémem v řízení o propuštění dle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP je vyloučení aplikace ustanovení § 174 odst. 1 písm. b) ZSP. Toto ustanovení upravuje právo účastníka „*vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění.*“ Například dle úpravy obsažené v § 33 odst. 1 trestního řádu náleží obviněnému právo na vyjádření se k veškerým skutečnostem, jež jsou mu kladeny za vinu. Je tedy otázkou, proč se v případě příslušníků bezpečnostních sborů stanovuje menší právní ochrana než v případě jiných osob.¹¹⁷ Odpověď na tuto otázku nám dává částečně důvodová zpráva k ZSP, která říká, že důvodem tohoto omezení je snaha co nejvíce urychlit provedení řízení.¹¹⁸ Obdobně se k věci staví i judikatura, která uvádí, že smyslem úpravy je zabránit výkonu služby osobě, která se dopustila natolik vážného jednání.¹¹⁹ I s přihlédnutím k faktu, že rozhodnutí o propuštění dle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP podléhá dvoustupňovému přezkumu v rámci správního soudnictví, nelze ustanovení § 183 ZSP, jenž vylučuje použití §

¹¹³ BLAHUT, Aleš. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 398.

¹¹⁴ POUPEŘOVÁ, Olga. Specifika dokazování v řízení o propuštění ze služebního poměru z důvodu dle § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků ozbrojených sborů. *Acta Iuridica Olomucensia*, 2022, roč. 17, č. 2, s. 160, 164.

¹¹⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2022, sp. zn. 6 As 158/2020

¹¹⁶ POUPEŘOVÁ, Olga. Specifika dokazování v řízení..., s. 165-166.

¹¹⁷ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem k 1. 7. 2012. 2. aktualizované vydání*, Olomouc: ANAG, 2012, s. 157-158.

¹¹⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zvláštní část, s. 109, 125.

¹¹⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2023, sp. zn. 7 As 190/2021

174 odst. 1 písm. b) ZSP, považovat za odporující čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.¹²⁰

Spornější je to v případě, kdy se jedná o situaci uvedenou v § 184 odst. 2 ZSP, ve které je prvním úkonem ve věci již samotné doručení rozhodnutí o propuštění. Je tedy možné, aby příslušníkovi bylo doručeno rozhodnutí o jeho propuštění, bez vědomí toho, že nějaké řízení o propuštění probíhá. V dané situaci dochází ke splnutí okamžiku zahájení řízení s jeho ukončením.¹²¹ Přestože ustanovením § 183 ZSP není přímo vyloučeno použití § 174 odst. 1 písm. a) ZSP, jenž upravuje práva účastníka řízení, avšak z povahy věci vyplývá, že se nedá aplikovat, pokud je rozhodnutí prvním úkonem ve věci. To znamená, že příslušník v takovémto případě nemůže před vydáním rozhodnutí o propuštění dle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP realizovat žádná ze svých procesních práv, jež jsou uvedena v § 174 odst. 1 ZSP. Práva obsažená v § 174 odst. 1 písm. a) ZSP může propuštěný příslušník využít následně po doručení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru nebo poté v odvolacím řízení.¹²² Toto zásadní omezení procesních práv příslušníka se snaží zákonodárce vyvážit povinností služebního funkcionáře zjistit stav věci, tak aby o něm nebyly důvodné pochybnosti.¹²³

Je možné také konstatovat, že úplné vyloučení procesních práv účastníka řízení před vydáním rozhodnutí ve věci představuje v našem právním řádu téměř ojedinělou situaci. Například § 165 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, sice umožňuje, aby vydání rozhodnutí bylo prvním úkonem v řízení a došlo tedy k vyloučení procesních práv účastníka řízení před vydáním rozhodnutí, ale tato možnost se výslovně nevztahuje na rozhodnutí o skončení služebního poměru. Nebo například správní řád v § 62 odst. 5 věta druhá říká, že: „*Prvním úkonem v řízení ve věci uložení pořádkové pokuty je vydání rozhodnutí.*“ Nicméně uložení pořádkové pokuty nemá tak zásadní dopad do právního postavení osoby tak, jak tomu je v případě propuštění příslušníka ze služebního poměru. Dále dle správního řádu může být prvním úkonem ve věci vydání příkazu, avšak podáním odporu dochází k zrušení příkazu a řízení následně pokračuje dle pravidel správního řízení, ve kterém může účastník řízení uplatnit veškerá procesní práva.¹²⁴ Autor diplomové práce má tedy za to, že § 184 odst. 2 ZSP svým absolutním vyloučením procesních práv příslušníka je v rozporu s Ústavním pořádkem České

¹²⁰ Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2023, sp. zn. IV. ÚS 2121/23

¹²¹ TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem k 1. 7. 2012. 2.* aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2012, s. 158.

¹²² Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2017, sp. zn. 9 Ad 16/2015

¹²³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. 7 As 111/2016

¹²⁴ § 150 odst. 1 věta druhá, odst. 3 správního řádu

republiky.¹²⁵ Konkrétně odporuje právu na spravedlivý proces v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Dále také odporuje právu vyjádřit se k věci a být slyšen, které je zakotvené v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svob. Navíc se autor diplomové práce domnívá, že rozhodnutí služebního funkcionáře o propuštění příslušníka z důvodu uvedeného v § 42 odst. 1 písm. d) ZSP, které je prvním úkonem ve věci, je tzv. překvapivým rozhodnutím, jenž je z ústavního hlediska nepřijatelným. Jako překvapivé rozhodnutí lze definovat každé rozhodnutí, které je založeno na skutkovém a právním posouzení, ke kterému se účastník řízení nemůže nikterak vyjádřit.¹²⁶

3.1.2. Lhůta pro podání odvolání proti rozhodnutí o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP

Další ustanovení, které dle autora diplomové práce není v souladu s Listinou základních práv a svobod, je ustanovení § 185 ZSP, které specificky upravuje lhůtu pro podání odvolání proti rozhodnutí o propuštění dle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP. Obecně lhůta pro podání odvolání dle § 190 odst. 1 ZSP činí 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Nicméně v případě, rozhodnutí o propuštění z důvodu porušení služebního slibu je lhůta zkrácena na 7 kalendářních dnů ode dne doručení rozhodnutí o propuštění. Takovéto zkrácení lhůty se jeví jako zcela nelogické, a to zejména s ohledem na to, že se příslušník může o svém propuštění dozvědět teprve doručením rozhodnutí.¹²⁷ Skutečnost, že zkrácení lhůty pro podání odvolání je bezdůvodné, také podporuje fakt, že navazující odvolací řízení probíhá naprosto obvykle. Účastníkovi řízení v něm náleží kompletní procesní práva, včetně práv uvedených v § 174 odst. 1 písm. b) ZSP, která jsou v řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP vyloučena. Jediný rozdíl tedy představuje zkrácení odvolací lhůty.¹²⁸

3.2. Řízení o kázeňském přestupku

Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů, jak již bylo dříve popsáno, je státně zaměstnanecký poměr, který není zakládán smlouvou jako je tomu v pracovním poměru, ale rozhodnutím služebního funkcionáře. Na rozdíl od pracovního poměru je příslušník v případě porušení povinností odpovědný disciplinárně, nikoliv soukromoprávně.¹²⁹ Předmětem

¹²⁵ Shodně se k této věci vyjádřil i Odborový svaz státních orgánů a organizací. *Připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů* [online]. statorg.cmkos.cz, 14. 3. 2005 [cit. 7. 2. 2024]. Dostupné z: https://statorg.cmkos.cz/news/140305pripom_OS_361-2003.html.

¹²⁶ PEKAŘOVÁ, Lenka. In: HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1212.

¹²⁷ BLAHUT, Aleš. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 399.

¹²⁸ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 694.

¹²⁹ FIALA, Zdeněk. In: FIALA, Zdeněk a kol. *Správní právo trestní*. 2. vydání. Praha: Leges, 2021, s. 222-223.

kázeňského přestupku, na rozdíl od jednání, které má znaky přestupku, je disciplína. Disciplínu je možné definovat jako určitý právní řád či pořádek v rámci specifické organizace.¹³⁰ Kázeňského přestupku se příslušník dopustí, pokud svým jednáním nedodrží služební povinnost, avšak toto jednání není trestným činem nebo jednáním, které má znaky přestupku. I pokud příslušník dosahuje neuspokojivých výsledků ve výkonu služby, jenž se projeví v závěru služebního hodnocení, tak se rovněž dopouští kázeňského přestupku.¹³¹ O kázeňském přestupku se vede kázeňské řízení, jenž je zvláštním druhem správního řízení trestního.¹³² Za kázeňský přestupek je možné uložit kázeňský trest, jímž může být písemné napomenutí příslušníka, snížení základního tarifu maximálně o 25 % nejdéle na dobu 3 měsíců, odnětí služební medaile nebo hodnosti.¹³³ Z uvedených trestů se jako nejpřísnější jeví trest odnětí služební hodnosti, a to z důvodu, že takto potrestaný příslušník musí být ze služebního poměru dle § 42 odst. 1 písm. e) ZSP propuštěn. Trest odnětí služební hodnosti je ukládán například v situacích, kdy příslušník nastoupí do výkonu služby pod vlivem návykových látek.¹³⁴

K tomu, aby mohl být příslušníkovi uložen kázeňský trest, je nezbytné příslušníkovi dokázat spáchání kázeňského přestupku, a nesmí uplynout lhůta 1 roku ode dne jeho spáchání. Tato lhůta je lhůtou prekluzivní, což znamená, že po jejím uplynutí již není možné příslušníka za dané jednání postihnout. Do běhu lhůty se však nezahrnuje doba vedení trestního řízení, soudního řízení správního nebo řízení o přestupku pro tentýž skutek. Dle § 186 odst. 9 ZSP je služební funkcionář oprávněn v rámci rozhodnutí o kázeňském přestupku upustit od uložení kázeňského trestu. K upuštění od uložení kázeňského trestu lze dospět pouze v případě, že již samotným projednáním kázeňského přestupku dojde k nápravě příslušníka. Pokud je tato podmínka naplněna, služební funkcionář v rozhodnutí vysloví jen vinu příslušníka, ovšem trest mu za kázeňský přestupek nebude ukládat.¹³⁵

Stejně jako tomu je v řízení ve věcech služebního poměru, je i řízení o kázeňském přestupku možné zastavit. Taxativní výčet důvodů, pro které lze řízení o kázeňském přestupku zastavit, obsahuje § 188 ZSP. Tento výčet se však nevztahuje na zastavení řízení o jednání, které má znaky přestupku. V případě, kdy má být zastaveno řízení o jednání, které má znaky přestupku, tak se v souladu s § 189 odst. 1 písm. q) ZSP použije zákon o odpovědnosti za přestupky. Mezi důvody pro zastavení řízení o kázeňském přestupku patří zjištění, že skutek, o

¹³⁰ MATES, Pavel. Trest odnětí služební hodnosti v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. *Trestněprávní revue*, 2022, roč. 21, č. 2, s. 100-101.

¹³¹ FIALA, Zdeněk. In: FIALA, Zdeněk a kol. *Správní právo trestní...*, s. 223-227.

¹³² FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 700.

¹³³ § 51 odst. 1, 2 ZSP

¹³⁴ MATES, Pavel. Trest odnětí služební hodnosti..., s. 101.

¹³⁵ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 713.

kterém je řízení vedeno, se nestal nebo ho není možné považovat za přestupek, příslušník daný skutek nespáchal či mu jeho spáchání nebylo prokázáno. Dále je řízení zastaveno v případě, že došlo k zániku odpovědnosti za přestupek nebo o daném skutku již pravomocně rozhodl orgán činný v trestním řízení. Řízení o kázeňském přestupku je rovněž zastaveno, pokud příslušník zemře nebo v případě, že daná věc byla po zahájení řízení postoupena dle § 187 ZSP.¹³⁶

3.3. Řízení o jednání, které má znaky přestupku

Přestože se řízení o kázeňském přestupku a řízení o jednání, které má znaky přestupku nachází v právní úpravě vedle sebe, není možné tyto typy deliktů směšovat.¹³⁷ Jednání, které má znaky přestupku se od kázeňského přestupku odlišuje mimo jiné tím, že nedochází k porušení kázně či pořádku v rámci bezpečnostního sboru. Avšak zároveň jednání nenaplnuje znaky přestupku. Jedním ze znaků přestupku je jeho výslovné označení za přestupek v zákoně. Nicméně ZSP používá vlastní zvláštní terminologie a to jednání, které má znaky přestupku. I z jazykového výkladu je možné dovodit, že jednání, které má znaky přestupku není totéž, co přestupek. Jednání, které má znaky přestupku a přestupek se dále odlišují v okruhu potencionálních trestů. Za přestupek lze dle § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit napomenutí, pokutu, zákaz činnosti, propadnutí věci či náhradní hodnoty, nebo je možné zveřejnit rozhodnutí o přestupku. Oproti tomu za jednání, které má znaky přestupku je možné dle § 51 odst. 1 a 2 ZSP uložit pokutu, propadnutí věci a zákaz činnosti. Tyto tresty je možné uložit jak samostatně, tak společně. Společně mohou být uloženy také s kázeňskými tresty jimiž jsou písemné napomenutí, snížení základního tarifu maximálně o 25 % nejdéle na dobu 3 měsíců, odnětí služební medaile nebo hodnosti.¹³⁸ V případě, že je za jednání, které má znaky přestupku uložen kázeňský trest snížení základního platu, tak jeho úhrnná výše nesmí dle § 189 odst. 3 ZSP přesáhnout horní hranici pokuty, jenž je za takovéto jednání určena zvláštním právním předpisem. I když § 189 odst. 3 ZSP tento kázeňský trest označuje jako snížení základního platu, tak se dle autora diplomové práce jedná pouze o nepřesné označení zákonodárce a správně by v ustanovení mělo být snížení základního tarifu.

Základním pravidlem vyplývajícím z § 4 odst. 5 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky je, že jednání, které má znaky přestupku se primárně projedná podle ZSP. Ovšem toto základní pravidlo se neuplatní, pokud se jedná o nějakou výjimku uvedenou v § 189 odst. 1 ZSP. V takovéto situaci se bude postupovat právě podle zákona o odpovědnosti za přestupky

¹³⁶ KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 411-412.

¹³⁷ FIALA, Zdeněk a kol. *Vzory podání a úkonů...*, s. 28.

¹³⁸ FIALA, Zdeněk. In: FIALA, Zdeněk a kol. *Správní právo trestní...*, s. 227-231.

nebo podle jiných právních předpisů.¹³⁹ Autor této práce se nicméně rozhodl, že dále vyzdvihne pouze takové výjimky, jejichž použití je problémové. První problematickou výjimkou je možnost podmíněně upustit od uložení kázeňského trestu podle § 189 odst. 1 písm. h) ZSP ve spojení s § 42 zákona o odpovědnosti za přestupky. Podmíněně upustit od uložení kázeňského trestu lze za předpokladu, že příslušník způsobil majetkovou škodu nebo se spáchaným přestupkem bezdůvodně obohatil a zároveň projednání přestupku samo o sobě dostačuje k jeho nápravě. Tento právní institut tedy slouží služebnímu funkcionáři nejen k vyslovení viny, ale také je skrze něj příslušníkovi uložena povinnost v určité lhůtě nahradit vzniklou škodu nebo vydat bezdůvodné obohacení.¹⁴⁰ V případě, že by příslušník uloženu povinnost nesplnil, služební funkcionář by vydal nové rozhodnutí podle § 99 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, kterým by již uložil kázeňský trest.¹⁴¹ Nicméně problém spočívá v tom, že služební funkcionář není v řízení ve věcech služebního poměru oprávněn rozhodnout o náhradě škody. Rovněž v souladu s § 169 ZSP poškozený není ani účastníkem řízení. Avšak v řízení o náhradě škody se očekává součinnost poškozené osoby. Například poškozený je oprávněn vyjádřit se k výši náhrady nebo má právo podat odvolání proti výroku o náhradě škody. Z těchto důvodů autor diplomové práce souhlasí s názorem doc. JUDr. PhDr. Zdeňka Fialy, Ph.D., který má za to, že podmíněně upuštění od uložení kázeňského trestu se v rámci kázeňského řízení nedá absolutně použít.¹⁴²

Další nedostatek v rámci úpravy výjimek je možné spatřovat v § 189 odst. 1 písm. n) ZSP, jenž stanovuje, že pro posuzování, zda byla zmeškána lhůta pro podání podnětu, se postupuje podle zvláštního předpisu. V době přijetí ZSP měl být tímto zvláštním předpisem zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Konkrétně mělo být postupováno dle ustanovení § 68 odst. 3 věta první, jenž říká, že: „*U přestupku, který lze projednat na návrh, lze návrh podat příslušnému správnímu orgánu nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přestupku nebo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení.*“ Nicméně jak již bylo výše uvedeno, koncepce návrhových přestupků v § 68 zákona o přestupcích nebyla stávajícím zákonem o odpovědnosti za přestupky převzata. Vzniká tedy otázka, jaké ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky bude použito na posouzení, zda došlo k zmeškání lhůty pro podání podnětu. Jako možnost se nabízí použití § 79, který zakotvuje možnost zahájit řízení pouze se souhlasem osoby přímo postižené spáchaním přestupku. V odstavci druhém je poté stanoveno,

¹³⁹ KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 414-416.

¹⁴⁰ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 744.

¹⁴¹ FIALA, Zdeněk. Aktuální (sporné) procesně-právní otázky řízení o přestupcích příslušníků bezpečnostních sborů. *Bezpečnostní teorie a praxe*, 2019, roč. 2019, č. 1, s. 25.

¹⁴² FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 744.

že lhůtu k podání souhlasu určí správní orgán a tato lhůta musí být delší než 30 dnů. Avšak ZSP obsahuje v § 189 odst. 2 vlastní úpravu podnětu k zahájení řízení podaného osobou postiženou přestupkem. Nejedná se ale, tak jako v zákoně o odpovědnosti za přestupky, o souhlas se zahájením řízení, ale o podnět k zahájení řízení.¹⁴³ Nicméně ZSP neobsahuje žádnou lhůtu k podání podnětu postiženou osobou a z tohoto důvodu má autor diplomové práce za to, že se v souladu s § 189 odst. 1 písm. n) ZSP se v řízení analogicky použije § 79 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Lhůtu k podání podnětu tedy určí služební funkcionář a bude činit nejméně 30 dnů.

Příslušník bezpečnostního sboru se může také dopustit jednání, které má znaky přestupku, jenž se zapisuje do evidence přestupků, kterou vede Rejstřík trestů. Pokud tomu tak je, služební funkcionář si po zahájení řízení opatří opis z této evidence. Opis z evidence přestupků slouží jednak k zjištění případné recidivy příslušníka, ale také k zhodnocení, zda se jedná o přitěžující okolnost podle § 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky. Do evidence přestupků se zapisují dle § 12 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, některé přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti majetku a také přestupky, jež jsou založeny na nedodržení povinností stanovených v obecně závazné vyhlášce obce, a to pro konání veřejně přístupných sportovních a kulturních podniků. Dále se do evidence přestupků zaznamenávají i další přestupky, které jsou uvedeny ve zvláštních zákonech. Jedná se například o přestupky uvedené v § 30 odst. 1-5 zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství. Jestliže služební funkcionář v konečné fázi řízení uzná příslušníka vinným za jednání, které má znaky přestupku zapisovaného do evidence přestupků, provede po nabytí právní moci rozhodnutí zápis do této evidence.¹⁴⁴

Na závěr této podkapitoly by autor diplomové práce rád poznamenal, že se domnívá, že by bylo vhodnější, kdyby se řízení o jednání, které má znaky přestupku vztahovalo pouze na jednání, jenž souvisí s výkonem služby příslušníka a ostatní jednání, které mají znaky přestupku by projednali příslušné správní orgány podle zákona o odpovědnosti za přestupky. Takovéto řešení by v praxi ušetřilo služebním funkcionářům značnou část práce, neboť řízení o jednání, které má znaky přestupku je často odlišné od standartního řízení ve věcech služebního poměru a služební funkcionář musí mít pro takovéto řízení zvláštní odbornost.

¹⁴³ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 748-749,758.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 702, 773.

3.4. Společná pravidla pro řízení o kázeňském přestupku a o jednání, které má znaky přestupku

Jak pro řízení o kázeňském přestupku, tak pro řízení o jednání, které má znaky přestupku platí, že řízení je vedeno ústně. Následně je o ústním jednání a o dalších důležitých úkonech v řízení vyhotoven písemný záznam. Tento písemný záznam slouží k zaznamenání průběhu a obsahu úkonu.¹⁴⁵ Další zásadou, která je pro obě řízení společná, je zásada presumpce nevinoty. Dle této zásady, vyjádřené v § 186 odst. 4 ZSP, je příslušník považován za nevinného do té doby, než se pravomocně rozhodne o jeho vině. Příslušník má dále právo na obhajobu. To znamená, že příslušníkovi náleží možnost, před tím, než bude vydáno rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, vyjádřit se k dané věci, navrhnout důkazy a hájit se. Služební funkcionář má následně povinnost provést výslech osoby, jež podala podnět k zahájení řízení. Výslech, ale nemusí být proveden, pokud to není nutné k uplatnění práv příslušníka, o jehož právech a povinnostech se řízení vede.¹⁴⁶

Pro obě řízení platí, že služební funkcionář musí danou věc bezodkladně postoupit v případě, že vše nasvědčuje tomu, že byl příslušníkem spáchán trestný čin. Věc je postoupena Generální inspekci bezpečnostních sborů, pokud jde o příslušníka Policie České republiky, Vězeňské služby nebo celníka. Věc je dále postoupena pověřenému orgánu příslušného bezpečnostního sboru, pokud se jedná o příslušníka Úřadu pro zahraniční styky a informace nebo příslušníka Generální inspekce bezpečnostních sborů. Příslušnému útvaru Policie České republiky bude dle § 187 písm. c) ZSP postoupeno, jestliže se věc týká příslušníka Hasičského záchranného sboru. Služební funkcionář následně po postoupení věci řízení zastaví. Jestliže řízení probíhá z důvodu podezření, že došlo ke spáchání jednání, které má znaky přestupku bude řízení zastaveno a následně postupováno podle § 189 odst. 1 písm. q) ZSP a § 86 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky. Tedy v případě, že by orgán, na něhož byla věc postoupena nevydal rozhodnutí, jenž by představovalo překážku věci pravomocně rozhodnuté, bylo by možné řízení o jednání, které má znaky přestupku znovu zahájit.¹⁴⁷ Dle autora diplomové práce by z logiky věci mělo být stejně postupováno i v situaci, kdy se příslušník dopustil kázeňského přestupku, a to i přesto, že § 188 písm. g) ZSP takovou možnost přímo nestanoví.

Důležitým procesním institutem, jenž je možné v řízení ve věcech služebního poměru využít je společné řízení. Společné řízení je možné definovat jako řízení ve kterém dochází ke sloučení dvou a více správních řízení do jediného. Společné řízení slouží k urychlení a

¹⁴⁵ KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 402.

¹⁴⁶ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 703-704.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 727-729

zefektivnění celého řízení.¹⁴⁸ Dle § 186 odst. 5 ZSP však není možné vést společné řízení o kázeňském přestupku a o jednání, které má znaky přestupku. Společné řízení je však možné vést o deliktech stejného druhu. Pokud je společné řízení vedeno pro několik kázeňských přestupků či pro více jednání, která mají znaky přestupku jednoho příslušníka bude příslušníkovi uložen kázeňský trest dle nejzávažnějšího z nich. Je ale povinností služebního funkcionáře přihlídnout v rámci ukládání druhu kázeňského trestu ke skutečnosti, že je během jednoho řízení projednáváno více kázeňských přestupků případně více jednání, která mají znaky přestupku.¹⁴⁹ Nicméně na rozdíl od společného řízení o kázeňských přestupcích lze ve společném řízení o jednáních, která mají znaky přestupku, projednat jedině takové přestupky k jejichž spáchání došlo dříve, než bylo zahájeno řízení o přestupku. Jestliže se tedy během řízení odhalí nějaké nové přestupky téhož pachatele budou do společného řízení přibrány pouze za podmínky, že byly spáchány ještě předtím, než bylo zahájeno dané řízení.¹⁵⁰

I v rámci kázeňského řízení a řízení o jednání, které má znaky přestupku se uplatňuje zákaz dvojího trestání. Tento zákaz spočívá v nemožnosti opakovaně vést tyto řízení, pokud již došlo pro týž skutek k pravomocnému potrestání příslušníka. Na tomto místě je nutné zdůraznit, že k potrestání může dojít nejenom v kázeňském řízení nebo v řízení o jednání, které má znaky přestupku, ale také v trestním či přestupkovém řízení.¹⁵¹

¹⁴⁸ POTĚŠIL, Lukáš. In: POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád...*, s. 701-702.

¹⁴⁹ KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jirí a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 405.

¹⁵⁰ FIALA, Zdeněk. In: TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru...*, s. 749-750.

¹⁵¹ KULHÁNEK, Jan. In: CHROBÁK, Jirí a kol. *Zákon o služebním poměru...*, s. 409.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo poskytnout náhled na jednotlivé právní nedostatky, jenž se vyskytují v rámci úpravy řízení ve věcech služebního poměru a následně analyzovat, jak jsou tyto nedostatky řešeny, případně neřešeny judikaturou. Jedním ze zásadních problémů právní úpravy je dle autora diplomové práce v řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP. V rámci tohoto řízení dochází k absolutnímu vyloučení účastnických práv, a to v případě, kdy je vydání rozhodnutí prvním úkonem řízení. Nicméně tímto vyloučením účastnických práv dochází k odepření práva vyjádřit se k dané věci a práva být slyšen, jenž je zakotvené v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a také k porušení práva na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Autor diplomové práce má tedy za to, že § 184 odst. 2 ZSP je protiústavní. Stejně tak lze hodnotit i lhůtu pro podání odvolání proti rozhodnutí o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP, jenž je zcela bez důvodu zkrácena z běžných 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí na 7 kalendářních dnů ode dne doručení rozhodnutí. Z výše uvedeného se autor diplomové práce domnívá, že by bylo vhodnější zcela zrušit ustanovení věnující se řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP (§ 183 - § 185). A v případě, že by došlo k propuštění příslušníka z důvodu uvedeného v § 42 odst. 1 písm. d) ZSP, bylo by následně postupováno podle obecných pravidel řízení ve věcech služebního poměru (podle hlavy I a II), stejně jako je tomu i v případě jiných výpovědních důvodů. V řízení by tedy příslušník mohl uplatnit své práva uvedená v § 174 odst. 1 ZSP a lhůta pro podání odvolání by byla v souladu s § 190 odst. 1 ZSP 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o propuštění.

Autor se dále v diplomové práci zabíral problémem navrhovatele jako účastníka řízení, kdy následně došel k závěru, že již není možné navrhovatele považovat za účastníka řízení, ale stejně jako v zákoně o odpovědnosti za přestupky, za osobu zúčastněnou na řízení. Dle autora by bylo vhodné v rámci některé z příštích novel ZSP toto ustanovení upravit tak, že se věta za středníkem v § 169, jenž stanovuje, že se za účastníka řízení v rámci řízení o jednání, které má znaky přestupku se považuje také navrhovatel, vyškrtne.

Autor také poukázal na § 171 ZSP, jenž nedostatečně upravuje výčet případů, o nichž se řízení ve věcech služebního poměru nevede. Dle autora je nezbytné tento výčet doplnit i o další řízení jako je například řízení o odměně příslušníka, protože vedení takového řízení považuje za zcela nelogické a nadbytečné.

Diplomová práce se mimo jiné zaměřila na zodpovězení výzkumné otázky, která zněla: „*Je právní úprava řízení ve věcech služebního poměru obsažená v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, úpravou komplexní a dostatečnou?*“

Z diplomové práce vyplývá, že právní úpravu řízení ve věcech služebního poměru není možné považovat za úpravu komplexní. Ačkoliv ZSP upravuje některé právní instituty zcela speciálně, přesto některé právní instituty zcela ze své dikce vynechává nebo je upravuje pouze částečně. A proto, aby mohlo řízení ve věcech služebního poměru řádně fungovat je nezbytné aplikovat nejen ZSP, ale i správní řád a další právní předpisy. Není tedy možné říci, že by úprava v ZSP sama o sobě dostačovala pro vedení řádného řízení.

Přestože vydání ZSP mělo vést ke sjednocení roztržité právní úpravy a k vytvoření komplexního právního předpisu a v návaznosti na to zjednodušit celé řízení ve věcech služebního poměru.¹⁵² Dle autora diplomové práce ovšem tato snaha zákonodárce nebyla naplněna. Služební funkcionář musí v mnoha případech disponovat zvláštní odborností, aby byl schopen posoudit, zda se na daný případ aplikuje právní úprava obsažená v ZSP, v správním řádu nebo jiném právním předpise. Je také nezbytné, aby služební funkcionář neustále sledoval stále vyvíjející se judikaturu, která nicméně v mnoha případech neobsahuje jasné řešení právní věci. Takový postup nicméně celé řízení protahuje a zbytečně komplikuje. Podle autora by proto bylo vhodné upravit část dvanáctou ZSP tak, že zůstanou ponechána v platnosti pouze ta ustanovení, jenž jsou odlišná od úpravy obsažené ve správním řádu a v zákoně o odpovědnosti za přestupky a ve zbytku odkázat na tyto předpisy.

¹⁵² Důvodová zpráva k zákonu č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, obecná část, s. 96-97.

Seznam použitých zdrojů

Právní předpisy:

Důvodová zpráva k zákonu č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Monografie:

FIALA, Zdeněk a kol. *Vzory podání a úkonů podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2021, 606 s.

FIALA, Zdeněk a kol. *Správní právo trestní*. 2. vydání. Praha: Leges, 2021, 308 s.

PICHRT, Jan a kol. *Pracovní právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 789 s.

SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020, 484 s.

TOMEK, Petr, NOVÝ, Karel. *Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 403 s.

TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2009, 303 s.

Komentáře:

HORIZINKOVÁ, Eva, KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 3. aktualizované vydání podle právního stavu účinného k 20. 2. 2016 a 1. 10. 2016. Praha: Leges, 2016, 576 s.

HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2021, 1451 s.

CHROBÁK, Jiří a kol. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 502 s.

JEMELKA, Luboš a kol. *Správní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, 1182 s.

POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád: komentář*. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2020, 890 s.

TOMEK, Petr, FIALA, Zdeněk. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou po novele k 1. 10. 2023*. 4. aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2023, 890 s.

TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem k 1. 7. 2012*. 2. aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2012, 671 s.

Odborné články:

BERÁNEK, Dominik. Rozhodnutí o rozkladu. *Správní právo: odborný časopis pro oblast státní správy a správního práva*, 2021, roč. 54, č. 8, s. 478-486.

DOSTÁL, Filip. Stručný úvod do problematiky služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů. *Práce a mzda*, 2011, roč. 59, č. 6, s. 33-36.

FIALA, Zdeněk. Aktuální (sporné) procesně-právní otázky řízení o přestupcích příslušníků bezpečnostních sborů. *Bezpečnostní teorie a praxe*, 2019, roč. 2019, č. 1, s. 15-27.

FRUMAROVÁ, Kateřina. Osoba přímo postižená spácháním přestupku – subjekt, nikoli však účastník přestupkového řízení. *Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví*, 2018, roč. 26, č. 8, s. 275-278.

KADLUBIEC, Vojtěch. Služební poměr – veřejnoprávní nebo soukromoprávní vztah? *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2015, roč. 23, č. 6, s. 407-413.

MATES, Pavel. Trest odnětí služební hodnosti v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. *Trestněprávní revue*, 2022, roč. 21, č. 2, s. 100-101.

POUPEROVÁ, Olga. Specifika dokazování v řízení o propuštění ze služebního poměru z důvodu dle § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků ozbrojených sborů. *Acta Iuridica Olomucensia*, 2022, roč. 17, č. 2, s. 160-167.

VALC, Jakub, HLOUCH, Lukáš. Právní postavení osob postižených spácháním přestupku a jejich aktivní žalobní legitimace v soudním řízení správním. *Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví*, 2022, roč. 30, č. 1, s. 13-18.

Judikatura:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2005, sp. zn. Konf 61/2005

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2021, sp. zn. 4 As 103/2021

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. 1 As 27/2011
Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 4. 2016, sp. zn. 8 Ad 9/2013
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 1 As 460/2017
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, sp. zn. 8 As 83/2014
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2023, sp. zn. 21 Cdo 3024/2022
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. 1 As 16/2015
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. 4 As 113/2018
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. 3 As 295/2016
Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 7. 2022, sp. zn. 57 Ad 4/2022
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2022, sp. zn. 6 As 158/2020
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2023, sp. zn. 7 As 190/2021
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. 7 As 111/2016
Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2017, sp. zn. 9 Ad 16/2015
Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2023, sp. zn. IV. ÚS 2121/23
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2017, sp. zn. 7 As 281/2016
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 1 As 425/2017
Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2023, sp. zn. 5 A 32/2021
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2021, sp. zn. 7 As 94/2021
Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 6. 2023, sp. zn. 10 Ad 16/2022
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2015, sp. zn. 10 As 4/2015

Internetové zdroje:

Odborový svaz státních orgánů a organizací. *Připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů* [online]. statorg.cmkos.cz, 14. 3. 2005 [cit. 7. 2. 2024]. Dostupné z: https://statorg.cmkos.cz/news/140305pripom_OS_361-2003.html.

Poradní sbor ministerstva vnitra. *Lhůty ve zkráceném přezkumném řízení* [online]. mvcr.cz, 26. 3. 2010 [cit. 24. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>.

Shrnutí

Diplomová práce se věnuje problematickým aspektům řízení ve věcech služebního poměru podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Cílem diplomové práce je analyzovat vybrané nedostatky právní úpravy a současně nabídnout jejich možné řešení. První kapitola diplomové práce se věnuje vzniku a skončení služebního poměru, definuje služebního funkcionáře, a především analyzuje vztah ZSP a správnímu řádu. V druhé kapitole je rozebráno samotné řízení ve věcech služebního poměru, kde autor diplomové práce například upozorní na problematiku navrhovatele jako účastníka řízení. Poslední kapitola je zaměřena na řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d) ZSP, na řízení o kázeňském přestupku a na řízení o jednání, které má znaky přestupku.

Abstract

The thesis deals with problematic aspects of the proceedings in matters of the service relationship pursuant to Act No. 361/2003 Coll., on the service of members of the security forces.

The aim of the thesis is to analyze selected shortcomings of the legal regulation and offer possible solutions. The first chapter of the thesis focuses on the establishment and termination of the service relationship, defines the service official, and primarily analyzes the relationship between the Act No. 361/2003 Coll., on the service of members of the security forces and the Act No. 500/2004 Coll., Administrative Procedure Code. The second chapter discusses the proceedings in matters of service relationship, where the author of the thesis, for example, points out the issue of the proposer as a participant in the proceedings. The last chapter is focused on dismissal proceedings under § 42 para. 1 letter d) of the Act. No. 361/2003 Coll., on the service of members of the security forces, disciplinary offense proceedings and proceedings for conduct which has characteristics of an offence.

Klíčová slova

Služební poměr, příslušník bezpečnostního sboru, služební funkcionář, kázeňský trest

Key words

Service relationship, member of security corps, service official, disciplinary punishment